

MAGYAR FALU

ALAPITÓTTA: NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Sip-utca 3. szám.
Telefon: József 424—76.
Postai csekk száma: 45.324.
Megjelenik minden vasárnap.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS
MEZŐGAZDASÁGI HETILAP
LAPVEZÉR: vitéz GÖMBÖS GYULA

Előfizetési árak:
Egy évre 10— pengő
Félévre 5— pengő
Negyedévre 2'50 pengő
Egy szám ára 20 fillér.

Üzent a lord

(P) Rothermere lord az egyik napilap szerkesztője előtt újabb nyilatkozatot tett a revízióról. Elmondotta véleményét az angol választások és a magyar revízió összefüggéséről. Azt üzent, hogy Magyarország demokratikus átalakulása feltétlen kelléke a revíziónak s hogy alkalmazkodjunk a nyugati demokráciához és be kell hoznunk az általános titkos választójogot.

Olyan nyilatkozat ez, amelyet mi minden külföldi tanács nélkül is éveken keresztül követelünk. Külföldi intelem nélkül is ki fogjuk küzdeni jogainkat, mert ha még erre sem volnánk képesek, nem érdemelnénk meg, hogy elfoglaljuk helyünket a nap alatt. Hirdetjük, hisszük és valljuk, hogy az idő kerekét visszafordítani nem lehet. Megjósoljuk, hogy csődbe megy minden tudományuk azoknak, akik ezt meg akarják akadályozni. Köszönjük tehát az üzenetet s azt üzenjük vissza: tudjuk, mi a kötelességünk!

Van ennek az üzenetnek egy nagyon nagy szépséghibája. Ugyanis a nyilatkozatot olyan lap szerkesztője előtt tette, akinek lelkilete nagyon is távol áll a fajmagyarság tömegeinek lelkétől. Érdekes, hogy a magyarság eme kívánalmait megint az idegen sajtó akarja kisajátítani s úgy tünteti fel magát, mint aki a nép szabadságának visszaszerzéséért a legtöbbet tett. Ezt visszautasítjuk. Erre a szolgálatra nincs szükségünk.

Nem a nyilatkozatot akarjuk lebecsülni, mert az mindnyájunknak szólt, de meg kell állapítanunk, hogy vesztett a jelentőségéből azáltal, hogy ezek az intelmek nem egy jelentős politikusi, vagy a Revíziós Liga révén jutottak el hozzánk, hanem annak a sajtónak képviselője útján, amely már elég bajt és fájdalmat okozott a nemzeti társadalomnak és az országnak, sőt orszolán része van megcsonttatásunkban is.

Ugyátszik, a revíziót is az a sajtó akarja kihasználni, amely kihasználta az összeomlás előtti időket. Szinte kétségbeesztő, hogy a legszentebb magyar ügyet megint ez a sajtó akarja saját hasznára kamatoztatni.

Mi, akik akkor is nyíltan hirdettük a magyar nép szabadságának jogosságát, amikor a konjunktúra lapok mélyen hallgattak, tiltakozunk az ellen, hogy akár a revíziót, akár a nemzet szabadságáért folytatott küzdelmet olyan zsidó lapok sajátítsák ki, amelyek már elégszer megmérgezték a lelkeket. Mert ezek a titkos választójogot is csak azért követelik, hogy az általuk befolyásolható politika megerősödjék. A titkos választójogot a becsületes nemzeti politika megvalósításáért csak a magyar falvak becsületes fiait követelik.

A kormány pedig tartsa kötelességének mielőbb visszaadni a nemzet jogait és szabadságát. Ne várja meg, hogy hamis próféták mételgyezzenek meg a néplelkét, mert a halogatással csak azt érik el, hogy megerősítik azt az irányzatot, amely nemzeti szempontból csak káros az országra.

Nagy Imréék lócája

Írta: Zsirkay János

Már ott függ a bronztulipán a Nagy Imre fehér falu, rezedás ablaku kis lakásában, ahová vasárnap ebből az alkalmából barátaink a szomszéd Dancsházáról is átrándultak, köztük Horváth Lajos költő is, akik alkalmatosság hiányában gyalog tették meg a hosszú utat, csak hogy a lélekemelő ünnepnek, Nagy Imre sikerének és méltatásának részesei lehessenek. No meg, hogy velünk is eltölthessenek egy-két barátságos kis óracska!

Hogy nem a dinom-dánom, a szokásos és elmaradhatatlan magyar »koccintsunk csak« vonzotta ide őket, hanem a lélek szomja, a vágy sóvárgása, a lélek repeső és jobb jövőt kereső epekedése, azt misem bizonyítja jobban, mint hogy egész nap bor se kerül az asztalunkra. Ezt észre sem veszi senki... Ugyan kinek hiányoznék ez most itt, ebben a lelkes kis társaságban, mikor az víz mellett is megmámorosodik, hisz anélkül is tele itt a lélek az Eszme rajongásának édes, minden harmatnál tisztább, minden hegyalja boránál is csillogóbb nektárjával. Ülünk az öreg károslóca sarkában kényelmesen elterpeszkedve rajta, mintha csak miniszteri bársonyszék volna. Sőt még biztosabban, mert erről csak azt tudja az ember, hogy mikor ül belé, de soha, hogy mikor állítják fel róla.

Öreg házigazdánk, bronztulipános költőnk édesatyja, büszke örömmel jelenti ki, hogy ez a lóca a maga tulajdon kezének az alkotása, ő faragta — negyven évvel ezelőtt. Na —

Nagyon erős, kényelmes jószág, csak az a kár, hogy még nem tudtam befesteni. Pedig szeretném. Mindig készülök hozzá, de soha sem jut rávaló. Mindig másra kell a pénz. Mit gondol, nagyságos uram, mikor érünk már olyan időt, hogy a gazdaembernek jusson is egy kis pénzmag, ha megkívánja befesteni a lócáját?...

Rám néz értelmesen csillogó szemével és várja a feleletemet. Mit mondjak az öregnek?... Negyven év álma, vágya, volna-e erőm megmérgezni, elrontani? Hiszen ha csak az öreg lóca befestéséről volna szó.

Milyen filléres álma van ma a

magyarnak... De még ez se teljesülhet... Vajjon miért nem?...

Hirtelen eszembe jut a miniszterelnöki palota restaurálása, melyre csekély 250 ezer pengőt irányoztak elő, de 800 ezret költöttek rá engedély nélkül. Se baj. A többlet is csak kikerült valahonnan, ha máshonnan nem, hát az adófizetők zsebéből.

Eszembe jut az új népjóléti minisztérium főnöke, amelynek sok csodái között ha nem is utolsó, hogy egy elmés szerkezetű forgó korong úgy kifordítja a kegyelmes ur beröplő autóját, hogy nem is kell fordulnia, máris magától kifelé áll a rudja — ha ugyan az utónak rudja volna. A restaurálás csekély 1 millió 500 ezer pengőbe került, de megéri, nem azért ugyan, mintha népjólét volna az országban, de hát hogy maga a népjóléti minisztérium roskadozzék a gazdagság, a jólét, pompa fényében.

S valahol csak el kell kezdeni a jólétet is. Nem igaz?

Eszembe jut a Belügyminisztérium ujonnan épített nagy Vigadója, az ujonnan beszerelt »antik órával«, — amelynek hogy egy rugója elpattant, ki kellett küldeni Párisba, megjavíttatni. 6000 pengő órajavítás... Csekélység... Az óra most már jó is, jár is, üt is, zenél is, mutat is. Ez a fő. Hogy a verki menjen. Istenem! Milyen kicsinyhitű is az én öreg házigazdám. Negyven éve tépelődik azon, befesttesse-e egy lócát, vagy se? Minek tépelődik, hisz mindig azt súti ki, hogy nincs fedezet. Mennyivel okosabbak a mi miniszteraink. Először megépítik a maguk fényes álmait, meghozatják a maguk üdö orait, a fedezetet pedig csak azután keresik meg hozzá. Szerencsére mindig is megtalálják, persze nem maguknál, hanem az — adófizetőknel...

Különös társaság ez itt, amelyben vagyok. A kis, vékony, törekény természetű, de annál temperamentumosabb Nagy Imrénk folyton a magyar jövődől feszegeti — s hogy a jelen sivar nyomorúsága el ne nyomja a lelke szárnyalását, a költőkből idéz, ha nem magától, hát másról. Akad forrás bőven. Ott a kis könyvtár a lóca végén, ott húzódnak meg Petőfi, Csokonai mellett az újak is; —

Oláh Gábor, no meg Ady, akinek sorait szürcsölik, olvasgatják, magyarázzák, idézik. S hogy nincs pénzük, hogy mindazt megvehessék, amire vágyanak, kicserélik könyveiket. Horváth Lajos áthozza az övét hazulról, Dancsházáról, hogy olvassa a költőtárs, hogy valamiképen el ne maradjon. Levelezgetnek is, mégpedig a Tábor majdnem minden nevesebb tagjával, megtalálják egymást az egész országban s csak legutóbb is Bálint János érsekcsanádi költőtestvérünk vetette fel a zsidókérdés egy nehéz vonatkozását, hogy ezt levélben meghígyják, megvessék maguk között. Nem beszél itt egyik sem a maga bajairól. Egy napot töltöttem Horváth Lajossal s csak mikor elváltunk tőle, mástól tudom meg, hogy egyszer kirabolták lakását, majdnem tönkretették... Egy szó nem sok, de annyi nem esett itt önmagunkról, mindig az ország, mindig a nép, a nemzet.

Ha el tudnám hitetni magammal, hogy nem a rendszer nyomorúságának gyászéveiben élek — azt kellene hinnem, hogy a Kazinczyak korát eleveníti fel köröttem valami csodás jövőlet. Egyszerű, hófehér szobácska, földes és alacsony; egyszerű, csizmás gazda emberek. És mennyi szárnyalás, mennyi lelki gazdagság, mennyi felemelkedettség és milyen nagyság... Nem hangzik itt el egyetlen otromba adoma sem, amellyel unatkozó társaságok a maguk lelki ürességét szokták kitölteni. Minden szó a magyar fajtanak felszabadulását, jobb jövőjét, boldogulását igyekszik szolgálni...

Ilyen korszaka lehetett a nemzetnek az, mikor a béresből lett, Bécsbe csalogatott festőnek: Bessenyeinek a bécsi udvar hívalgó fénye, gazdag sága és pompája egyszerre felnyitja a szemét, hogy az idegen gazdagság láttán meglássa a magyar szegénységet, az idegen műveltség mellett a magyar elmaradottságot, a Mária Teréziák számító és tervszerű magyarító politikája mellett a magyar nemtörődömséget és öntudatlanságot. Ez a hév, ez a tűz, amely itt lobog ebben a kis társaságban, ez, ez adhatott erőt a testőr Bessenyeinek is, hogy minden káprázat, minden gaz-

dagás, minden csalogató kijátás melletti is odakiáltta:

— Nem! Magyar vagyok! a fajtámat el nem árulom!

S ebből az elhatározásból születik az első magyar tragédia s ennek az egyszerű béres legénynek a hitéből a magyar irodalom... 1772-ben.

És ma...? 1929... A Mária Teréziák emléke odaszorult a bécsi kapucinusok kriptájának dohos homályába... Idegen dinasztia nyomása és magyar írtása többé nem szegi itt a magyar lélek szabad szárnyalását. Ha megcsontoltja is, de szabadok volnánk, urai a magunk jelenjének, jövőjének és célkitűzéseinek.

És mégis... Itt ebben a kis paraszti szobában, amint a magyar sors jajainak és fájdalomainak suhogó pattogását hallom, úgy érzem, mintha az idegen hatalomnak a nyomása még mindig ott ülne mi felettünk... Vajjon mi ez?... Villan át agyamon a tépelődés borzadálya. Hogy az idegen hatalom Rodostóba, Kufsteinba és Turinba számüzte legjobbjainkat — értem. Hogy itt évszázadokon át az árulás kapta a rangot, a vagyont, a latifundiumot: értem. Hogy itt az idegen hatalom évszázadokon át a leggerinctelenebbek favorizálásában látja biztosítva a maga hatalmi számítását és törekvéseit: értem. Hogy Bécs lakájlékeket akart csak — s gerincre, kurucságra, politikai meggyőződésre nem lehetett szüksége — szintén értem.

De mi van most velünk?... Miféle ismeretlen, megnevezhetetlen erő az, amely ide nyúl közénk és nem akarja, nem engedi, hogy négy évszázad után ez az elnyomott, örökké becsapott, örökké más eszközének használt nemzet végre valahára ráeszméljen a maga öncélúságára és rátaláljon a maga boldogulásának az útjára?...

Hatalmas Isten! Mi lehetne ebből a népből, amely oly dus bőséggel termeszti ki a maga áldott talajából a Nagy Imrék, a Horváth Lajosok rajongó lelkét, akiknek lelki gazdagsága, igazságszomja, fajszeretete oly bőséggel árad, mint ahogy a magyar mezők ezerjő füve, fodormentája érasztja magából az illatot s a gyógyászert, — mi lehetne ebből a népből, ha a kéz, amely most oly ravasz értelmetlenséggel zabolázza a maga ismeretlen és érthetetlen szeszélye szerint megeresztené a zablát és kiadná a jelszót:

— Magyarok! Kifeszíteni a szárnyakat! Hív a magasság, a nagyság, az erő, a mult! Elsőknek kell lennünk, hogy elérjük azt, amiért ezer éven át mindig epedtünk, véreztünk, elbuktunk, — de amiről soha le nem mondtunk: a nagy, az igazi, az öncélú magyar élet küszöbét...

Mi lenne itt, ha ennek a lelki gazdagságnak a megszámlálhatatlan löerőit a nemzeti élet csodás gépezetébe lehetne bevezetni, hadd hajtsa, hadd lendítse azt előre, egy dicsőbb, boldogabb, emberibb kornak hajnalhasadása felé...

De nem lehet... A csodás erők bémult lespedőkre vannak kárhoztatva,

Mint a Niagara zuhogása, csak zug, csak zug, — de elnyeli a mélység anélkül, hogy haszonra fordíthatnák országokat termékenyítő erejét. Mi van velünk? Miféle átok ül rajtunk? Miért vagyunk a jobb jövő elvetéltjei, szárnyaszegett madarak, kiket hív bér a magasság, de repülnők már nem szabad... nem lehet... Miféle átok az rajtunk, amely miatt szembe kerül itt osztály az osztálylyal, nép a vezetőivel — magyar a magyarral? Miféle átok az, amely ennyi csalódás és keserűség után, sem akarja elfogadni a kinyújtott kezét, hogy összefogva, egyet alkotva naggyá lehessen önmagának s ellenségeinek riogató félelme és bosszuló ostora?

E helyett mik vagyunk?... Szegények, nyomorultak, elesettek, kibraboltak. Amint az ellenség el nem vi-

hetett tőlünk: népünk lelkének csodás gazdagságát, azt most mi magunk fosztogatjuk és raboljuk ki ostoba, rövidlátó politikáinkkal, hogy elnyomjunk benne minden hitet, minden reményt, minden erőt az önmaga jövőjében és feltámadásában...

Valamikor Európa ostora voltunk. És most?... Ostora önmagunknak, korbácsol bennünket a vészalkodás, a pöffeszkedő osztálygögg, a meg nem értés, a nép igazi szeretetének és becsülésének hiánya, a jog és törvény semmibevevése, a kicsinyek és gyengyék elnyomása és kizsákmányolása...

*

Most jut eszembe, hogy az én kedves jó házigazdámnak felelettel tartozom a lócája befestését illetőleg. — Igen, — befesthetik kedves gazdouram... Csak azt ne kérdezze tőlem — mikor?

Lelkes magyarbarát tüntetés Krakóban Bem apó temetésekor

Krakó városa ünnepi díszben fogadta Bem tábornok hamvait és a lakosság viharosan tüntetett a magyar barátság mellett. Bem apó vonatát a határtól a városig külön díszkíséretképpen a krakói repülőezred repülőrajja kísérte. A fogadtatáson számos katonai és polgári előkelőség volt jelen. A koporsót a királyi palotába vitték, ahol ideiglenesen felvatalozták. A ravatalt elborító koszorúk között méltó feltűnést keltett Horthy Miklós kormányzónak, Magyarország kormányzójának gyönyörű koszorúja. A palota árkádjai alatt elhelyezett ravatalt meglátogatására óriási néptömeg zarándokolt el.

Bem hamvainak hazaszállítása alkalmából a lengyel hadügyminiszter ebédet adott a magyar és a török küldöttség tiszteletére. Az ebéden a hadsereg és Krakó város képviselői is megjelentek. Romer tábornok a

lengyel hadsereg nevében köszöntött mondotl Magyarországra és Törökországra. Vitéz Nánássy Megay Ernő tábornok, a magyar hadsereg képviselője, Pilsudski marsallt, a lengyel nemzet nagy fiát és vezetőjét életette és Lengyelország boldogulására üritette poharát.

Vasárnap reggel Bem tábornok földi maradványait a királyi várból ünnepélyesen a pályaudvarra vitték. A vonatot Krakótól Tarnovig katonai repülőosztag kísérte. Tarnovban a koporsót a pályaudvarról nagy gyászpompa közepette a városi parkban levő mauzoleumhoz szállították. Jelen volt itt a koporsó kíséretével megbízott török küldöttség is. A mauzoleum előtt Magyarország képviselője, báró Balás tábornok mondotl beszédet, amelyben utalt arra, hogy Bem szelleme a megkisebbitett Magyarországra és a nagy, szabad Lengyelországra tekint le.

Meg akarták zsarolni Nagyatádi özvegyét

A budapesti főkapitányságon vakmerő zsarolási kísérletről tett feljelentést Nagyatádi Szabó István özvegye. A mult héten levelet kapott, amelyben a levél írója azt közölte vele, hogy férjének minisztersége alatt egy ügygel kapcsolatban nagy szívességet tett, amiért nagyatádi Szabó neki 15.000 dollárt ígért. Közbejött azonban a volt gazdaminiszter halála és ő a pénzt már nem kaphatta meg. Most azután azt követelte az özvegytől, hogy fizesse meg neki ezt a 15.000 dollárt, melyről annak idején nagyatádi Szabó utalványt állított ki és átadta azt neki, vagy legalább 10.000 pengőt adjon neki.

A levél e befejezés után 3ilyen fenyegetéseket tartalmaz:

— Ellenkező esetben kompromittáló adatokat fogok nyilvánosságra hozni és a kegyelmes asszonynak és családjának is súlyos kellemetlensé-

geket fogok okozni. A pénzt hétfőn, július 1-én reggel csukott borítékban helyezze el és ássa el az összekötő vasúti hid pesti hídfőjénél, tetejére pedig tegyen egy követ, hogy ráismerjek a helyre, hol a pénz el van ásva.

A főkapitányságról vasárnap éjszaka detektívek mentek az összekötő vasúti hidhoz. Magukkal vitték egy borítékot, azt elásták, friss földet dobtak a tetejére, majd pedig egy követ helyeztek el reá. A detektívek ezután elhelyezkedtek a környező bokrokban s ott várták, hogy hajnalban megjelenjék a tettes. Azért bujtak el előre már az éjszaka folyamán a detektívek, hogy így a zsaroló észre ne vehesse őket. Éjszaka-tól egészen délelőttig várakoztak a leshelyen a detektívek, a zsaroló azonban ugylátszik, neszét vette annak, hogy feljelentették, mert nem jött el a megjelölt helyre.

Suhogó

Jegyzi: Ala Muszy

Mikor a miniszter
nem állja a támadást

Már vakációra ment a Ház, de még mindig mosolyogva beszél a felsőház utolsó nagy vitáját, amelyen Teleszki és Hadik ugyancsak erősen »hadik«-ozott a népjóléti és kultuszminiszter ellen. Ez utóbbi a védekezést rábizta a főnökre: gróf Bethlenre és nem is jelent meg a felsőház ülésén. Nyaralását és pihenését még egy főrend támadására sem volt hajlandó megszakítani. Ellenben Vass miniszter ott volt s ugyancsak rossznéven vette a támadásokat. Azt mondják: ideges volt a népjólét legfőbb öre s valóssággal elkeseredve kiáltott fel:

— Ugy érzem, mintha a vádlottaknak a padján ülnek...

Ideges volt a miniszter ur, pedig ha megbukik, még mindig jól el van látva: a kalocsai prépostságból jut egy kis kávécskára, a képviselői fizetésből egy kis kenyérgékre.

De vajjon nem idegesek-e azok a rokkantak, hadiárvák, özvegyek, akik 6—8 pengő havi támogatást »élveznek«. Vajjon a háború áldozatai nem érzik-e magukat a »vádlottak« padján, — amikor évek könyörgése után a népjólét fényes, márványos, pálmás új palotájából kiszáll a végzés:

— Kérése fedezet hiányában nem teljesíthető...

Uj cigarettákat kapunk

Orüül magyar és ne szidd a kincstárt, amely folyton azon töri a fejét, mivel lehetne szolgálatodra. Uj cigarettákat kapsz, finomakat és előkelőket. Képzeld csak el, minden kis cigarettában egy füstszűrő is lesz, amely áttisztítja a füstöt, hogy tudodet ne rontsa. Ezt a cigarettát »Gellért«-nek hívják és az ára csak 6 fillér lesz. Milyen figyelem! Füstszűrővel ellátott cigaretták. Na ez aztán igazán nagyszerű. Ilyet csak ez a népjóléti kormány találhat ki. Sőt tovább mennek. Hogy még a füstszűrős cigaretták se rontsa a tudodet, arról is gondoskodnak, hogy ne te szívd azt, hanem más valaki, akinek telik a 6 fillér. Mert neked nem telik. De telik a — zsidóknak. Hát nekik szűrök ezután a füstöt..., te pedig továbbra is szipákolhatod a »drága, de rossz« — kapadohányt.

Modern alapra helyezik a csendőrséget

A belügyminiszter megígérte, hogy teljesen modern alapra fogják helyezni a csendőrséget. Most aztán török sokan a fejüket, milyen lesz ez a modern alap?

Hát Istenem! Milyen? Pompás és remek. Minden csendőr csak keztyűben járhat télen-nyáron, mert »keztűis kézzel« kell bannia a polgárokkal. »Oszolj!« helyett úgy fogják felosztani az ellenzéki népgyűléseket:

— Kegyeskedjenek hazasétálni, hogy ne legyünk kénytelenek a modern alapról lecsuszni és fegyverünkkel a gyengéket megszegyeníteni.

Az ellenzéki szónokoknak sem szabad többé azt mondani: »fogja be a száját!« Ehelyett ezt fogják mondani:

— Drága képviselő ur, el méltóztatik felejtetni, hogy hallgatni arany. Ha úgy tetszik, kegyeskedjék kenyérpusztítóját más modorban csattogatni, különben részünkről kénytelenek volnánk a modern alapról megfélekedezni és... egy kicsit püspökfalaton billenteni...

Ugy hogy közel a jövő, amikor drága csendőreinket semmiben a világon nem lehet megkülönböztetni egy jól nevelt illemtanártól. Csak meg kell várni a belügyminiszteri rendeletet, még cpedig türelemmel. Mert a türelem nemcsak rózsát terem, de modern alapra helyezett csendőrséget is jelent. Már t. i. nálunk: Magyarországon.

Sárrétudvari ünnepe

A harmadik bronztulipán átadása — Az egész község ünnepelte Nagy Imrét — Ahol még nem volt végrehajtás

A legmagasztosabb érzelmek akkor szállják meg az emberi lelket, ha azzal találkozik, akit legjobban szeret. Az ifjú lovag ha meggy szerelméhez, alig várja, hogy keblére borulhasson. A baráti találkozás a fájdalom és gondok közepette is bizonyos megnyugvást szerez. A gondok, bánatok egy pillanatra vagy eltűnnek, vagy legalább megkönnyebbülnek, ha lelkiünk fájdalmát egy jóbarát előtt kiönthetjük.

Még ennél is magasztosabb érzelmekkel utaztam szombaton Sárrétudvari, ahol nem a szerelmessel, nem a barátal, hanem a lelkem testvérével kellett találkoznom. Nagy Imrével, a magyar föld koszorus dalnokával, akinek lelke forrásvíz, amely a szomjakat oltja, és rózsalugas a tikkasztó melegben, amelynek árnyékában megpihenhet a fáradt magyar.

Felelős szerkesztőnkkel, Zsirkay János-sal utazom. Püspökladánytól kezdve talpon vagyunk s elmerengve nézzük a szépséges sárréti rónát. Már messziről fehérlik e kedves falu templomának tornya s alig várjuk, hogy végre megszoríthassuk azt a kezét, amely a földanya bűbájos dalolását, a néplelek imádságát, az egyszerűség és szegénység énekét és a magyar milliók fájdalmát úgy tudja papírra vetni, ahogy a föld gyermekei közül ma csak nagyon kevesen.

Végre berobog a vonatunk. Az állomáson küldöttség. Az egyenruhás hajdu jelenti, hogy a község vendégei vagyunk. Azután a bemutatkozások. A költő s a Tábor tagjai, a maguk egyszerűségében. Rendkívül szívélyes fogadtatás. Öröm mindkét részről.

Aki nem ismeri Nagy Imre lelkét, sohasem mondaná meg, hogy ebben az egyszerű, dolgos kis magyarban akkora lélek lakik. Elvész a többi ember között s szinte meghunyászkodva áll félre, mert a tehetsége dacára is csak igen egyszerű, szegény embernek tartja magát. A szeméből azonban sugárzik az erő, a rajongás, s ha az ember a szeme közé néz, mintha ott látná ragyogni a lelkét. Ekkor tudja csak megérteni az ember e gyönyörű sorokat:

»Ugy szeretném elvinni lelkemet
Verőfényes nagy szabad mezőkre,
Hol a nap a biborfényét ölti
Alkonyatkor a vándor felhőkre.«

Az állomásról a község házára hajtatunk, ahol Szőke Károly főbíró, Kunfi Nagy Zsigmond főjegyző és Tóth István adóügyi jegyző fogad bennünket. Szívükből örülnek, hogy a költészet bronztulipánját községük szülötte nyerte el. Eppen azért ezt az ünnepet az egész község ünnepének tekintik.

Innét Nagy Imre lakására megyünk. Szűk kis utcának a legvégső háza. Virágos kis ablaka szeretettel nevet ránk. Egyszerű itt minden, de tiszta. A kedves kis házban még kedvesebb nép lakik. Apa, anya, feleség. És négy kis árvaházi árva. Mert ez a kedves nép még szegénységében is megosztja kenyerét a szerencsétlenekkel.

Kedves, baráti eszmecsere kezdődött. Itt bontakozott ki Nagy Imre egyénisége. Lelke örökkön zengő muzsika, kiapadhatatlan forrás. A muzsák Istenasszonya ritka embert csókolt így homlokra, mint őt. Költészete könnyed, egyszerű, de szépségében utánozhatatlan. És Nagy Imre szereti a költészetet. Ha egy versét elszavalja, valóságos átszellemül. Ha kell, virágszirmon gyönyörködő gyermek, de ha fajtája pusztulását, szenvedését énekli, azt hinnie az ember, hogy ennek a kicsi embernek a lelkéből minden bánat egyszerre kiszakad. Nem szí-

nész, nem dicsőségre, és hírnévre vágyó egyéniség, hanem született költő, aki gyújt, olt, vigasztal és hitet ad. Ez Nagy Imre.

Szombaton este az ünnepelt költő tiszteletére a község vacsorát adott, amelyen a bírón, főjegyző és adóügyi jegyzőn kívül megjelent az egész előljáróság. Itt volt alkalmunk a község vezetőségével megismerkedni s elmondhatjuk, hogy Sárrétudvari közigazgatása jó kezében van. A bírót mindenki szereti. A főjegyző egyetlen célja: községét minél szebbé, tökéletesebbé és hírnevesebbé tenni. Modernül berendezett olvasókörök vannak, levante zenekaruk s a levante csapatuk egyike a sárréti községek legjobb csapatának. Tóth adóügyi jegyzőtől szinte meglepő dolgokat hallottunk. Sárrétudvariban még sohasem volt végrehajtás s mégis minden évben százszázalékos az eredmény. Ehhez aztán mesterművészet kell.

A tulipán átadása vasárnap délelőtt az istentisztelet után történt meg. A község háza udvarát nagy tömeg lepte el. A község háza nagyterme zsúfolásig megtelt ünnepelő közönséggel. Az ünnepélyt Szőke Károly községi főbíró nyitotta meg lelkes szavakkal. Utalt arra, hogy Petőfi Sándor is szegény szülők gyermeke volt, s hogy Vörösmarty édesanyja sem hagyhatott más örökséget, mint egy fél bibliát. Örömeinek adott kifejezést, hogy ez a kitüntetés egy községből ért s kérte a lakosságot, hogy becsüljék és szeressék Nagy Imrét, aki egyszerű ismeretlen ember letére ilyen dicsőséget hozott a községre.

A megnyitó beszéd után Zsirkay János mondotta el az ünnepi beszédét. Rámutatott a nap jelentőségére, ismertette

Nagy Imre költészetét, majd a földmivessz népi egyesülésének szükségességére mutatott rá.

— A földmivessz népi egyesülésére lehet csak — mondotta — az a szikla, amelyre építeni kell. Igazi nagy embereket és vezetőket csak az isteni nép tud kitermelni magából. Csak egyenként vagytok az elvakultak előtt »paraszt«-ok, de ha egyesültök, ti lesztok az isteni nép minden erő és hatalom kuforrása.

Zsirkay beszédét szünni nem akaró éljenzéssel fogadták s látszott, hogy ez a beszéd a lelkek mélyéig hatott. Az ünnepi beszéd után ezen sorok írójának adatott meg az a szerencse, hogy az ajándékot átadja az ünnepeltnek.

Nagy Imre keresetlen szavakkal köszönte meg a kitüntetést, Utána K. Oláh Sándor dancsházai kiskapda mondott lelkes beszédet a sárrétudvariakhoz s az ünnepély a Hymnus elneklésével véget ért. Az ünnepély végeztével a levante zenekar szerenádát adott az ünnepelt tiszteletére, akit az egész község elhalmozott szerencsekíváratokkal.

A délutánt Nagy Imre lakásán töltöttük, ahol együtt voltunk a sárréti róna másik tehetséges költőjével: Horváth Lajos dancsházai kiskapdával és társaival.

Szeretettel mentünk, felejtethetetlen emlékekkel jöttünk haza. Adja Isten, hogy Nagy Imre ihlete szállja meg a bihari nép minden egyes fiát, hogy a magyar feltámadás reményében ne legyen igaza, amikor énekl:

»Egyedül állok — a nap messze van —
De a lelkemnek nyíló virágok
Nevetése s pacsirták nótája
Hirdetik a szebb és jobb világot.«

Nevesetek nyíló virágok, a sárréti mezőben, levegő egén pedig nótázatok pacsirták, hogy a költő álma, a szabadabb Magyarország mielőbb megvalósuljon. A sárréti mezők fiait pedig ébredjenek öntudatra, becsüljék meg tárogatósukat, ki nek dalai imádságos áhitattal szállnak a vadvirágos mezők felett szerte a házában.

vitéz Pölöskei János

A községek fizetése képtelenségéről és a kétszeres adóztatásról

A tabi járás jegyzői egyesülete a múlt héten Balatonszántóban közgyűlést tartott, amelyen Kajdy Béla mágocsi jegyző érdekes előadásban ismertette a faluja helyzetét.

Felpanaszolja, hogy a községi irodákban 160 százalékkal szaporodnak a munkák, de munkaerőt nem bocsájtanak a jegyző rendelkezésére. A határidőket be kell tartani, mert jön a sürgetés, a bírság, a fegyelmi. A január 25-re bekívánt munkát a jegyző júniusban kapja csak vissza: csak a jegyző határideje sürgős, azután már sehol sem sürgős, azután már belepheti a por.

A kis- és nagygazda között fennálló igazságtalan adómegosztásról a következőket mondja:

»Nézzük csak a fogyasztási adó átengedésével a kiskapdát ért sérelmeket. Azelőtt a községek a fogyasztási adót méltányos összegért megkapták az államtól. Nagyon sok község oly csekély összegért vette ezt bérbe, hogy a fogyasztási adót a korcsmárosoktól be tudta szédni, a falu népe semmit sem fizetett s ha véletlenül kellett is fizetnie, az nagyon csekély összeg volt. Most a helyzet ez: A kiskapda az 54 pengő pótdó helyett most fizet 27 pengőt,

fogyasztási adóban fizet 90 pengőt, összes községi terhe 117 pengő, tehát 63 pengővel többet fizet. A nagybirtok most fizet 6000 pengő pótdója helyett 3000 pengőt, s fogyasztási adó címén 150—200 P-t, összesen 2200 pengőt, tehát 2800 pengő előnyben részesül. Ez az előnye azonban átcuszott a kiskapdára, ez előnytől ennek válla roskadozik.

Bekövetkezik a község fizetése képtelensége

A község háztartás költségvetésében egy nagyon súlyos hiba van. A szabály szerint tartalékalapot létesíteni nem lehet. Azelőtt volt ilyen alapunk s így év végén rendes körülmények szerint elég szép maradványunk s e maradvánnyal tudtuk a háztartást az év elején is vezetni, közbe-közbe lévén egyéb csekély bevétel is, fennakadás a háztartásban nem igen volt. Most az a helyzet, hogy a kiadási tételek szigorúan a legcsekélyebbre vannak véve, bevételeik mesterkéltan felemelve, a költségtervezet szerint év végén maradvány nem is lehet, tehát bekövetkezik a község fizetése képtelensége.

sége, mert mezőgazdasági állam lévén, az adók csak aratás után folynak le, a községek kénytelenek függőkölsönöket felvenni s így az ez utáni kamat csak kára a községnek.

Itt van még egy furcsaság: A testnevelési költség csak 3 százalékban van megállapítva, az oktatók óradíja azonban 2 pengőben; nálam a 3 százalék a 2 pengő fedezésére se elég! Hol van még egyéb kiadás e címen? Hogyan lehet egy önmagával ellentmondó költségtervvel dolgozni?

De nemcsak a mi jogaink, a községi előljárásságra vonatkozólag is vannak sérelmes intézkedések. A fogyasztási adókezelők díját, ahol 50 százalékon felül van a pótdó, kifizetni nem lehet. Tehát a kezelők 200—300 pincét abban az őszi kellemetlen időben ingyen tartozni ellenőrizni! Mi ennek az eredménye? Az én fogyasztási adókezelőim egyszerűen kijelentették, hogy az ő munkájukban sem lesz többé köszönet. Ez a bölcsesség megint a község pénztára rovására megy.

Mikor a gazdának kétszer kell adót fizetni

»Érdekes a k. adóhivatal egyik rendelete is. Ebben el van rendelve, hogy a községi pótdót 50 százalékkal vessük ki, bár a költségtervek még jóváhagyva nincsenek s így nem tudhatjuk, hogy 40—50, vagy 70% lesz-e a pótdó. E felettes álláspontja szerint, ha a pótdó százaléka 50-nél magasabb lenne, akkor a különbözet apadásba hozandó. Hát ennek igazán nincs értelme! Mezőgazdasági állam vagyunk, az adószedések ugyanis augusztus második felében kezdődnek s ez időre a pótdó az engedélyezett százalékkal is kivethető. De ha valaki már kifizette az 50 százalékkal kivett pótdóját, micsoda óriási nehézséggel lehet a különbözetet rajta behajtani, mikor ő abban a hitben van, hogy adóját már kiegyenlített. Ez a rendelet igazán teljesen érthetetlen, hajszaalnyi alapos ok nélkül súlyos munkával terheli meg az amúgy is agyonzaklatott jegyzőt.

Elmondja Kajdy előadása, milyen sérelem érte a jegyzői kart, amikor a fizetésalap kimerül, az alispán a jegyzői fizetések kiutalását megszünteti. Minden tisztviselő megkapja a fizetését, csak a falu jegyzője, aki kiveti és beszedi az adót — nem kap fizetést! Lassan-lassan kiderül, — mondja Kajdy Béla —, hogy a község háztartási szabály nem más, mint cirkusz és ebben a cirkuszban a falu jegyzője Dummer Auguszt.

Azután rámutatott a pángermán agitációra, mely már Mágocsra is eljutott. A papot, mivel már nem bírja jól a sváb nyelvet, el akarják üldözni a községből. Érdekes, hogy a mágocsi németajku magyarok valamikor 48-asok voltak és Kossuthnótát énekeltek, ma pedig valami titkos agitáció következtében a pángermán mozgalom kezdő őket hálójába keríteni.

Tiszavidéki buzától a fajvédelemig

Írta: **Hadházi György** hajduböszörményi kiskazda

Nehogy azt hidd, kedves olvasó magyar Testvérem, hogy valami nagyot fogok írni most ezzel a címmel, de más címet nem tudok neki adni, mivel meg akarom írni az idegenből bevándorolt emberekben mindig jobban megbízó, — mint a saját vére és fajtájában megbízó magyar testvéremnek a gyöngéjét.

Nem kevesebbről van szó, mint jó pár száz mázsa elsőrangú tiszavidéki buzáról, aminek a létezéséről már csak mint »voltáról« emlékezhettek meg tulajdonosa.

Átkos rossz szokása a hajduböszörményi embernek, hogy a terményét nem érzi biztonságban a maga portáján, csak ha a zsidó terménykereskedőnél teszi letétbe, megfelelő százalék megőrzési levonás fejében.

Sőt bizalmával annyira megy tüntetőleg a fajtája ellen, hogy még arra is képes volt — természetesen a kereskedő rábeszélésére —, hogy akkor, amikor a terményét tisztességes árban értékesíthette volna, nem értékesítette, hanem drága kamat mellett kölcsönt vett fel, buzát vásárolt és még azt is letétbe helyezte a zsidónál.

Igaz, sokkal könnyebb a letétjegyet a zsebben vagy az almáriumban megőrizni, mint a drága, acélos buzát időközönként megforgatni, esetleg szelelő rostával felszörogatni. Igen ám, csak hogy akik így gondolkoztak, most az egyszer (némielyik már nem először) véres verejtékekkel keresett vagyonkájuk után sóhajtozhatnak.

Kedves magyar fajtám! Ez a kis vagonka igen sok és fáradságot nem ismerő, a tulmagas adó miatt még a nélkülözést is ismerő hajdu testvéremé volt (némielyiknek 10 gyermeke is van), nem kevesebb, mint 50—80 vagon acélos buza, amelynek csak a hajdu gazda keze volt acélosabb, mert hogy azt mégis meg tudta vele keresni.

De — Uram bocsájtad — már nem tudta megbecsülni, mert először is olyan embereknek adja és adta megőrzés végett, akiknek sem maguknak, sem az apjuknak nem itt vágják el a köldökét (hajdu módon kifejezve), hanem talán messze Galiciában.

Bejött Bocskay ivadékai közé és itt élvezte a közbizalmát a hajdu gazdának és urnak szolítják, ellenben a ha-

zafias és derék papjukat csak a vezeték nevével ismerik.

És elkövétték azt a könnyelműséget, hogy teljesen vagyontalan, semmi fedezettel nem bíró zsidó kereskedőknél tették letétbe drága, verejtékes munkájuk gyümölcsét.

Elgondolom, kedves magyar testvérem, hogy ha G. ur terménykereskedő kényszerregezséget köt 40—50 százalékra, az elvesztett 50 százalékból hány fött krumplin, sokszor kenyér nélkül levő sok családos munkás testvéreinken lehetett volna könnyíteni! És Bodán a mi fajtestvéreink gyermekei velőt hasogató hidegben laktak, fött krumplin tengődtek — golyvajárványban szenvedtek akkor, mikor a tönkremenő zsidóban jobban bíztak, mint önmagotokban. Hány ilyen szegény gyermekén lehetett volna segíteni abból, ami így eluszott.

Nem akarom ezzel a károsult fajtám megbántani, de azt el kell nekik ismerni, hogy ezzel az 50 százalékkal de sok szép és Isten és embereknek tetsző jó cselekedetet lehetett volna tenni, akkor, amikor mindenfelől rikolt reánk a sok-sok nyomorúság, baj, a holnapi megélhetés keserű és öröklé bántó nagy gondja.

Gondold meg csak magyar testvérem, hogy ebből az összegből nemes Hajduböszörmény városnak az összes földhözragadt szegény gyermekét a szent Karácsonyra fel lehetett volna meleg ruhával öltöztetni, a sok kis meleg magyar szív befelé megtelt volna a hála meleg könnyével és talán abban a szent minútában még arról is megelégedtek volna, hogy van a földön a magyarnak annyira gyűlölt és átkozott Trianonja.

Még ma csak G. ur ment csödbe, de mit rejteget a holnap? Azt csak a jó Isten tudja. Képzeljük el, hogy Hajduböszörményben a gazdálkodó és minden rendjü tagjának 500 vagon letét buzája van és ezt lefedezték május 1. szállításra 26 pengőjével, de ma a zsidó 18 pengőt fizet érte. Milyen vagyont tesz ez ki?

Hát kedves magyar fajtám, ha ez így megy tovább, nem kell a zsidót ütni, mint ahogy azt ők a ghejtóban kiabálják, a magyarságnak a bennük megre-

dült bizalma két karral sújt le rájuk. És ha te is megérted az idők szavát lassanként megérlelődik az emberekben az a tudat, hogy közraktárt kell építeni az összes nagyobb városokban, ahol olyan nagy a gazdálkodás, mint itt a Hajduságban, ahol buzát termel kereskedő, hivatalnok, iparos és paraszt, az ilyen helyeken a csődök ellen a legbiztosabb ellenszer a közraktár és ezt már a mindenkori kormánynak is kötelességévé kellene tenni, hogy ez az ezer éves multu, dolgot és fáradságot nem ismerő faj ne legyen kitéve egy ilyen nagyvárosban 4—5 idegen szerencsétlen üzletkötésének, mert ha így megy tovább, vajjon be tudja-e majd a pénzügyminiszter ur rajtuk hajtani az államháztartáshoz szükséges összeget. Mert a sok magyar paraszton aligha sikerül.

Mi, a fajvédők, felvetettük már a közraktár szükségességét, de úgy hírlík, hogy a város vezetősége úgy nyilatkozott, hogy a város pénze nem arra való, hogy a fajvédőknek közraktár épüljön belőle. Hát erre én azt mondom, mint egyszerű ember, hogy igenis nemcsak a fajvédőknek, de a nem fajvédőknek is kívánatos a közraktár.

És alig van megcsönkített hazánkban még egy olyan város, mint Hajduböszörmény, ahol olyan könnyen megoldható volna ez a tizenkettedik órában felvetődött eszme, mint itt, mert a városnak a határa közel 59 ezer kat holdat tesz ki, ebben kincstári vagy egyéb kötött birtok nincs, hanem 1—400 holdig oszlik meg a közel 30 ezer lakosu város minden rendű és rangu tagja között. Ezen kívül van a városnak egy u. n. Városi Takarékpénztára, amelyért a város összes lakosa a javaival felelős, annyi fedezetre az OKH a megépítésre pénzt ad, amennyi szükséges, mert megvan rá a fedezet. A városi pénztárt tel lehet használni a finanszírozásra, hogy 4—5 jó emberre szükség van, attól el kell tekinteni, de akkor a város egyetemes gazdáltevését szolgálja a takaréks és nem a többi bankoknak adja a pénzt ki.

A mai trianoni átkos határ és a mai termelési rendszer mellett immár napi szükségletté vált, hogy a termelő beszállítsa közraktárba a terményét, ha pénzre van szüksége, nem kell a zsidó kereskedőhöz alázatosan pénzért fordulni, mert ha ahhoz megy a kiskazda, természetes,

hogy az a legelső dolga a zsidónak is, hogy aláírat egy váltót és a következő órában már viszi is a bankba beváltani csengő pengőre. És te, jó barátom, azt hiszed, hogy ezt te csak a házi zsidó bankárral tudod, pedig tévedsz, mert már a napibiztos ur, a felügyelőbizottsági tagok mind tudják, hogy pénzt vettél fel a házi zsidótól.

De ha megvan a közraktárban a terménye a gazdának, sok esetben, ha csak a fele értékét adják ki az árának, akkor is boldogul, ha pedig elérkezettnek látja a terménye értékesítését, leszámolja a pénztárnál az árát, amikor neki kedvező az ár. Mert ne feledd el, kedves barátom, hogy sok becsületes jó magyar ember van széles e hazában, aki nem ért a mázsához eléggé, úgy, mint a mázsához állított Kóbi vagy Náci kiscigó munkások és tévedésből, ha észre nem veszed, drága kamatot fizetsz a házi zsidótól kapott pénzre a terménybeszállításnál.

Egyszóval a közraktár megépítése és üzembehelyezése itt nem volna megoldhatatlan probléma és ha ez megvalósulhatna — amit sokan óhajtanánk —, nem fordulna elő a verejtékes munkának a megkárosodása.

Szükségesnek tartom az ilyen esetet papírra vetni a fajtám okulására, mert a nagyobb lapok csőd és kényszerregezség rovatában egy pár sorban megjelenik, hogy G. ur egyezik, de azt már nem közlik, hogy hány jó, hiszékeny és becsületes, szorgalmas magyar gazda a keserves keresete után bánkodik és hány dolgos munkás kéz hanyatlik le a kapangérlől, a napsütéses, délibábos rónán, átkozva a zsidó kanyargós észjárását.

Mi pedig, magyar Testvéreim, okuljunk az elmondottakon. Van nekünk jó lapunk és kitűnő, fajmagyar írógárdánk, melyet fenntartani és megbecsülni hazafias kötelességünk.

Ha követjük őket, akkor kikerülünk az idegenek markából.

Vetőmagbeszerzés

előtt kérje képes prospektusunkat
Ingyen és bérmentve küldjük
Vetőmagnemesítő
és Értékesítő Rt.

BUDAPEST, Gróf Tisza István-utca 2.

A FALU POÉTÁI

Vágyak

Egy parányi kis virágot
Fölvettem a porból.
Simogatom, szagolgom,
Mosoly kél az ajakamon
Kedves illatától.

Ki lökött téged a porba?
Összetört virágom?
Nézegetlek s azt gondolom:
Ép ilyen a sorsom.
Bár engem is egy puha kéz
Simogatna lányan.
Simogatlak és eközben
Ez egyetlen vágyam:

Ha jönne egy férfi,
Erős, büszke, bátor
És engem szeretne,

Én lehajtott fővel
Néma imádatlalt
Járulnék eléje.

Egy igazi férfi, ha engem szeretne,
Szikrázó nagy dacom
Egészen eltűnne.
Mért nem jó egy férfi,
Egy oroszlán szívé,
Ki bátor a harcra!
Kinek látásomra

Mosolygásra derül
és szelíd lesz arca.

Ki lenne királyom
És bölcs parancsolóm!
De egy mosolyomra
Lenne a szerelmes,
Dallos trubadurom.
Szeged, 1929. IV. 22.

PACSIRTA

Kiskazda honatyáinknak

Nagyságos urak!, a mérték betelt,
Csordultig már a keserű pohár!
Igéreteknek ideje letelt,
Itt a cselekvés órája már.

Mozog a föld, csúszik alólunk,
Zuhanunk a lejtőn, nincs megállás.
Pusztulunk, veszünk, ez lett a sorsunk,
Zug falvainkból e vészkiáltás!

Mint a hajós a viharzó tengeren,
Küzd a rátörő vad hullámokkal;
Ugy küzd a sok földműves testvérem
Reája törő ezer bajokkal.

Szorgalmasan elvégzi munkáját,
Isten nevével kezd, azzal végzi.
Betakarítja Isten áldását,
Más élvezi, fájó szívvél nézi.

Nagyságos urak, mi lesz így velünk?
Ha nincsen ki gondoljon mi reánk,
Mivé lesz így elárvult nemzetünk,
Mi lesz veled, kedves magyar hazánk?
Bia. PÉNZES DÉNIEL.

Hideg őszi éjjel . . .

Hideg, őszi éjjel, mikor senki sem lát,
Fáradtan, vonszolva, viszem magam
[tovább,
Mert olyan lettem, mint a kiűzött kutya,
Kinek nincs senkije, nincs meleg otthona.

Pedig volt énnékem, nem is olyan régen,
Kedves kis hajlékom, a Maros mentében,
Ott, ahol ered a Hargita aljában,
A gyönyörűsége szép Erdélyországban.

Ott hagytam mindenem, szülőföldem,
[hazám,
Csakhogy magyar legyek, szívemből,
[igazán,
Tíz év óta járom ezt a bus világot,
Csak könnyet találok és hervadt virágot.

De majd indulóra fog szólni még a kürt,
Mely beharsogja az egész nagy világot,
Nem gátolhat senki meg a rohanásban,
Mert hiszek a boldog, nagy feltámasztásban.

Makó. IFJ. KRISTÓF LAJOS.

Szülői örömünk

Mindhiába!... az esztendő
Elmulnak szaporán,
Gondredőket szánt az idő
Mind a kettőnk arcán.
Ugy tűnik fel, hogy nem régen
Jártunk iskolába

S még a szemünk előtt lebeg
Éltünk ifjusága.

Mintha tegnap lett volna, még
Szivecskéd az engém
S már elvonult kilenc tavasz
Házaseitünk egén!
S egy kis barna fürtös lányka
Családi örömünk,
Ugy-e, nem kinozza a sors
Mostohán a lelkünk?

Felveszi a kis táskáját,
Megy az iskolába,
És örömkönny ül ilyenkor
A mi szempillánkra.
Csicsergő kis eperajka
Köszön nap-nap után:
Isten legyen velük édes
Anyukám, apukám!

Ha hazajön délben, este,
Megismétli szépen:
S e látványon gyönyörködünk
Ugy-e, mind a ketten?
Felragadjuk az ölünkbe,
Csókot hintünk rája
S az Istenhez száll a szívünk
Hál'adó imája.

Molvány.

FEKETE SÁNDOR.

Üzenet a Tábornak

A Magyar Falu szerkesztősége a jövőben még nagyobb lendülettel igyekszik a földmivesséppel való érintkezését kimélyíteni, mint azt a múltban tette, mert akkor lehet erős és harcra kész tábor szervezni, ha a tagok és vezetők személyesen is ismerik egymást. Felszólítjuk tehát mindazon községek, amelyek kiszállásunkat óhajtják, ezen szándékukat minél előbb jelentésük be, hogy a beosztást már most eszközölhessük. Az értesítést lehetőleg két héten belül kérjük a szerkesztőség címére.

Ugyanitt kérjük a Tábor íróit és poétáit, hogy az új évkönyv számára dolgozataikat és fényképeket mielőbb küldjék be, mert a könyv összeállítása már a jövő héten megkezdődik. Akiknek már itt a fényképe, azoknak újakat készíttetni fölösleges, csak a kéziratot kérjük minél sürgősebben. Az évkönyvben nemcsak azon íróktól hozunk közleményeket, akik már eddig is írtak lapunkban, hanem újaktól is, akik elfogadható dolgozatot küldenek, mert azt akarjuk, hogy minden magyar tehetséget kiemeljünk az ismeretlenség homályából.

Bíró választás Komárvárosban. Komárváros nagyközségben a hónap első napjaiban volt a bíróválasztás, amelyből Németh György, a »Magyar Falu« táborának tagja, vitéz Pölöskei János sógora került ki győztesen. Az új bírónak és az előjáróságnak ezúton fejezzük ki a szerencsekívánatainkat és kérjük őket, hogy a fejlődő község kulturális fejlesztésén minél nagyobb tevékenységet fejtsenek majd ki.

A mezőkövesdi summások színelőadása. Gróf Venheim Antalné birtokán a mezőkövesdi summások Péter és Pál napján jólsikerült színelőadást tartottak, amelynek címe: »Trianon rabjai«. A darab a székelyek fájdalmát és boldogtalanságát tárta a néző elé. Az előadáson megjelent Kistapé apraja-nagyja és a gazdasági felügyelő családjával. A színdarab általános tetszést aratott, amelyet a summások közt dolgozó tehetséges Demeter József írt, akinek cikkei és versei már a »Magyar Falu«-ban is megjelentek.

Elkészült a mezőgazdasági munkások biztosításáról szóló törvénytervezet vázlat. Bethlen István gróf miniszterelnöknél fontos tanácskozások voltak, melyek során különösen a mezőgazdasági termelés fejlesztésének problémáit és az ezekkel kapcsolatos beruházásokat vitatták meg. Mayer János földmivélségi miniszter bemutatta a miniszterelnöknek azokat a terveket, amelyek a mezőgazdasági termelés fejlesztése érdekében a jövő és folyamán kerülnek megvalósításra, majd ismertette a mezőgazdasági alkalmazottak biztosításáról szóló törvényjavaslat vázlatát. A mezőgazdasági munkások biztosításáról szóló javaslatot ugyanígy az ősz folyamán terjeszti a parlament elé a földmivélségi miniszter és miután az adatgyűjtés már nagyjában befejeződött, az előterjesztett vázlat alapján a nyári szünet alatt fogják a tervezetet kidolgozni.

Cs. Csutak Pista a cseh pimaszkodásról

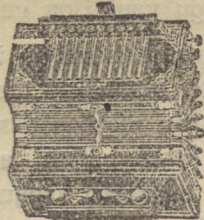
Tisztótt Magyarfalú, változik a világ:
Im hogy fölvezélt az a sanda cselák,
Ki eddig, ha érte a veszélynek szele,
Csakis a praeliját nyújtotta ég fele.
De most meggyülemlett benne a bátorság,
Olyan peckes, akár a káposztatorzsák;
Gebelét a harcvágy felduzzasztja hassá:
Igy lesz részeg kappany dühöngő kakassá.
Merhogy csendőreink Hidasnémetiben
Hummi pemák gémet fogtak melegiben,
Aki vasutasnak vala álarcázva:
Ettől esett Prága ojan harci lázba.
Kivetette mellét, mint Janó a trágyát,
Fölkötötte jól a furujanadrágját,
Hogyha a bátorság bé talál szaladni,
Tudjon hátrafelé sebesen haladni.
Aztán, mer' a harcot jobb kezdeni kívül,
Elsőbb eleblábol Hidasnémetiből
S mikor biztonságba hejezte a bőrét,
Csak akkor kezdte ránk fenyegetni csörét.
Hogy aszondja, a gém, az ő gémje szentség,
Amér nyakoncsíptük, arra nincsen mentség,
Merhogy a gémkedés nemzeti ügy náluk,
Spionkodás nélkül fölkopnák az álluk.
Azér' a gémjüknek szabad utat adjunk,
Tőlük tiszteletet meg sem is tagadjunk,
Engedjük, hogy orrát akárhová dugja,
Másként ő velünk a patkót összerúgja,
Igy hencegett a cseh, — de bezzeg elmállott,
Mikor a kormányunk a sarkára állott
S meg is magyarázta a cseláknak sorra,
Hogy hová pásszol az ő gémjének orra.
Bezzeg meglohadt a prágai vitézség,
Látván, hogy itt is van kemény harci készség,
Kakaskodó inuk egyszerre megroggyant
S a bátorság mind a nadrágszárbá szottyant,
No így kell beszélni evvel a fajtával,
Ha ő hurrát kiát, feleljünk rajtával,
Tudom, hogy kiát az asznapi puliszkán:

A fejségnek bölcse,

Csöré Csutak István.

Pompás hangszerek

közvetlenül Európa legnagyobb hangszerszét-küldésétől.

Tájékoztató árak:

Begedők — már P 7-90-161
Harmonikák már P 7-80-161
Citerák — már P 11-80-161
Klavinétók már P 14-95-161
Mandolinok már P 15-20-161
Gramofonok már P 29-50-161

60 oldalas új
diszidőárjegyzékünk ingyen!

Meinel és Herold

hangszer-,
beszélőgép- és harmonikagyár
Budapest, IX/109. Üllői-ut 19.

Hetvenöt millió rádiókészülék van a földön. A lausannei konferencia elé terjesztett statisztikai adatok azt mutatják, hogy hetvenöt millió rádiókészülék van üzemben az egész világon. Ennek az óriási mennyiségnek a 40%-a, azaz 30 millió Amerikára esik. Ezek a számok azonban csak a hivatalosan számon tartott készülékeket foglalják magukban, azonban nincs beleszámítva az orvhallgatók által használt igen sok készülék, amely bizonyára tetemesen megnövelné a statisztika adatait.

Budapesten az iparosok vezetnek az öngyilkosságban. Dr. Sebők Zsigmond, a mentők főorvosa, statisztikát közöl a Mentők Lapjában, amelyben beszámol az 1928. évben elkövetett öngyilkosságokról. Számunkra szomorú megállapítást közöl a kimutatás. Az összes öngyilkosságok foglalkozási ágak szerint vannak osztályozva és az iparosok vezetnek ebben a szomorú menetben. 131 iparos lett öngyilkos, 131 ember dobta el magát az életet, mert nem volt elég lelkiereje megküzdeni a reánehedő gondokkal. Karrieriek, existenciák, alkotó elmék, szorgos kezek nyultak a végső eszközhöz, mely megmentette őket az erkölcsi haláltól, de vitte őket a fizikai halál karjaiba.

A gyermek áldás hazája. A hivatalos statisztika szerint Olaszországban múlt évi június havában 1.532.000 hét- vagy többgyermekes család volt. Olaszország több mint 40 milliónyi népében 100.000 olyan családot írtak össze, melynek nyolc vagy több gyermeke volt. Legnagyobb a gyermekáldás Velence tartományban, 200.000-nél több a hét- és többgyermekes család. A sorban aztán Lombardia következik és jelentékenyen kisebb termékenységgel Szicília, Piemont és Toscana.

Éhen halt, mert nem mert enni. Szabó Katalin 19 éves komáromi cselédleány 10 nappal ezelőtt egy pohár tejtől rosszul lett. Az a rögeszméje támadt, hogy megmérgezték. Azóta semmit sem akart enni. Beszállították a csornai kórház elmeosztályára, ahol meghalt. Szülei kívánságára felboncolták. A boncolás eredménye azt mutatja, hogy a leányt kiéhezettségből előállott szívbénulás ölte meg.

Négy és fél százalék huszforgalmi adót kell fizetni az állatforgalmi adó helyett. Szombaton jelent meg a pénzügyminiszteri rendelet az állatforgalmi adó megszüntetéséről és a hus után fizetendő általános forgalmi adó kiterjesztéséről, továbbá a marmalevek

illetékéről. A rendelet értelmében az állatforgalmi adó a mai nappal megszűnt. Ezzel szemben a marmalevek kötelezettség alá eső állatoknak közfogyasztás céljából való levágása alkalmával 4.3% általános forgalmi adót kell fizetni, ami pedig kissé csökkenti a fizetési kedvet. Aljon itt egy példa: Egy ötszáz pengőért vett állat után például eddig 10 pengő állatforgalmi és 13 pengő huszforgalmi adót kellett fizetni. Az új rendelet értelmében most 21.50 pengő a huszforgalmi adó.

Elhelyezkedni szádékozók figyelme. A Magyar Falu mai számában új rovatot nyitunk, amely munkaalkalmakat és munkalehetőségeket tartalmaz. A betöltendő állásokat és munkalehetőségeket az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda tudatja velünk a földmivélségi minisztériumból. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy jelentkezés esetén a rovatban megjelölt címekhez forduljanak közvetlen, munkaadók pedig az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. szám, II. em. 207.

Kétszerannyi magyar mehet Amerikába, mint eddig. A magyar bevándorlási kvótát fölemelték Amerikában. Az új statisztikai adatok feldolgozott anyagának megfelelően állapították meg a magyar bevándorlók számát. Az új kvótát már ki is hirdették és e szerint majdnem kétszerannyi magyar mehet be Amerikába, mint eddig. Az eddigi kvóta 473 volt, az új kvóta pedig 896. A budapesti amerikai konzulátus már értesítést kapott arról, hogy a hétfői nappal, július elsejével az új kvóta lép életbe. A bevándorlási esztendő ugyanis Amerikában minden év július 1-én kezdődik.

A hollandiai választások eredménye. Az új választásokon mindenütt a katolikus állampárt és a keresztény történelmi párt jutottak jelentős szavazat- és mandátumgyarapodáshoz. A legtöbb vereséget a liberális-konzervatív párt szenvedte. A választások eredménye a következő: a róm. kat. állami párt 30 mandátum, szocialisták 24, forradalomellenes párt 12, keresztény történelmi párt 11, liberális állami párt 8, szabadgondolkodó demokrata párt 7, keresztény reformpárt 3, reformista állami párt 1, középosztály párt 1, parasztszövetség 1, Moszkvához hű kommunista 1, Moszkvához független kommunista 1.

Hogyan kell védekezni a tüdővész ellen. Kecskeméten a múlt héten 200 orvos gyűlt össze tüdővész ellen küzdő kongresszusra, amelynek során tudományos előadások hangzottak el a tuberkulózisról és javaslatok arról, miként lehetne Magyarországon a tüdővész rombolásának olyan gátat vetni, amelyen megtörne szörnyűsége ereje. A tudós orvosok ezt javasolják: A tüdőbaj ellen az első és legfontosabb védekezés: Bőséges, főként tejfel, tejtermékekkel, főzelékekkel és húsfélékkel való táplálkozás, pormentes levegő és napfény.

Regény-szelvény.

Aki ezen szelvény felhasználásával két új tagot toboroz a Táborba, postafordultával ingyen kap szerkesztőségünkől egy 120 oldalas regényt. Fizetési kötelezettség 6 héten belül legalább egy negyedévre.

Sorsz.	N é v	Község, utca, házszám	Megye
1			
2			

Beküldi: _____ i lakos

Ezt a szelvényt a kiadóhivatalhoz kell küldeni.

A földművelésügyi miniszter megállapította a hegyközségi tanácsok székhelyeit

Mint ismeretes, a hegyközségek alakításáról alkotott törvény május hónapban életbe lépett. Mayer János földművelésügyi miniszter most külön körrendeletben felhívta a törvényhatóságokat, hogy a saját területükön a vármegyei hegyközségek tanácsának összeállítása, illetve megalakítása iránt haladéktalanul intézkedjenek.

A földművelésügyi miniszter egyúttal közli a törvényhatóságokkal, hogy a hegyközségi tanácsok területeit és azok székhelyeit, a törvény rendelkezéseinek megfelelően, a következőkben állapította meg:

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye felsőhegyközségi tanácsa, összesen 52.305 katasztrális hold szőlőterületen, Budapest székhellyel, a következő hegyközségeket foglalja magában: Budafok, Cegléd, Kispeszt, Nagykőrös, Pesterzsébet, Rákospalota, Újpest, Szentendre, Vác városok, továbbá az abonyi, alsódabasi, aszód, biai, gödöllői, gyömrői, központi, monori, nagykáti, pomázi, ráckevei és váli járások.

Pestmegye alsóközségi tanácsának székhelye Kecskemét, összesen 57.298 hold szőlőterülettel. Hozzá tartoznak: a dunavecsei, kalocsai, kiskörösi, kiskunfélegyházai, kunszentmiklósi járások, továbbá Kalocsa, Kiskunfélegyháza és Kiskunhalas városok.

Fejér, Komárom és Esztergom vármegyei egyesített hegyközségi tanácsának székhelye Székesfehérvár, összesen 23.703 katasztrális holdnyi szőlőterülettel, Sopron, Veszprém, Vas, Győr, Moson és Pozsony vármegyei egyesített hegyközségi tanácsa 13.363 katasztrális hold területtel, Győr székhellyel.

Zala vármegye 30.331 kat. holddal, Zalaegerszeg székhellyel, Somogy vármegye hegyközségi tanácsa 22.600 hold szőlőt foglal magában, Kaposvár székhellyel, Tolna vármegye hegyközségi tanácsának Szekszárd a székhelye, 26.491 holddal, Baranya vármegye 21.653 holdnyi területű szőlővel szerepel, Pécs székhellyel. Bácsbodrog vármegye hegyközségi tanácsának székhelye Baja, összesen 19.678 holddal. Csongrád, Csanád, Arad és Torontál egyesített vármegyei hegyközségi tanácsa Szegeden székel, 20.681 hold szőlőterülettel. Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Bihar és Békés egyesített vármegyei hegyközségi tanácsa alá összesen 21.163 hold szőlő tartozik és székhelye Szolnok.

Heves, Nógrád, Hont, Borsód, Gömör és Kishont vármegyei egyesített hegyközségi tanácsa, Nyiregyháza székhellyel, 42.419 hold területen. Zemplén és Abauj vármegyei magukban foglalják a tokaji Hegyalja bortermő községeit, Sátoraljaújhely székhellyel és 10.688 holdnyi

szőlőterülettel. Végül az egyesített Hajdu, Szabolcs, Ung, Szatmár, Bereg és Ugocsa vármegyei hegyközségi tanácsa, Nyiregyháza székhellyel és 23.245 kat. holddal szerepel

Mayer János a Gazdaszövetség elnöke

Péter-Pál napján tartotta a Magyar Gazdaszövetség évi rendes közgyűlését, amely alkalommal a távozó Bernáth István helyébe Mayer János földművelésügyi minisztert választotta elnökévé, akit küldöttség hívott meg az ülésre. A miniszter az üdvözlés után a következőket mondotta:

— Mélyen megilletődve állok itt Önök előtt, amikor a közgyűlés egyhangú bizalommal Károlyi Sándor gróf, Darányi Ignác és Bernáth István örökébe ültet. A kienlcvényes években a magyar mezőgazdaság és agrártársadalom súlyos válsággal küzdött. A hihetetlen olcsó terményárakkal szemben a falu védtelenül és megszerzetlenül állt. Akkor bontották ki Károlyi Sándor gróf a Magyar Gazdaszövetség lobogóját. Az ő kiváló munkája nyomán százával kelték életre a hitelszövetkezetek, a foggyasztási szövetkezetek és a falusi gazdakörök. Károlyi Sándor gróftól Darányi Ignác követte, aki a program éntellensége és változatlan-sága mellett folytatta nemzetmentő munkáját. Darányi Ignác után Bernáth István következett, aki a magyar gazdátársadalom érdekében olyan értékes munkát fejtett ki, amelyet csak a jövő bírálója fog és tud érdeme szerint méltányolni.

— Amidőn én e nagynevű elődök után az elnöki széket elfoglalom, bizonyára — mint ahogy szokás — programot várnak tőlem. Erre csak azt mondhatom, hogy én változatlanul a Magyar Gazdaszövetség programja alapján kívánok működni.

— Ebbe a programba bele van írva a hazaszeretet, a magyar rög-höz való ragaszkodás, a tradíció és a törvénytisztélet, a magántulajdon

az újonnan megalakított hegyközségek sorában.

Az eddigiek szerint a törvény alapján megalakult, illetve a három hónapban megállapított záros határidőn belül megalakítandó hegyközségek szervezete már az idei ősz folyamán, az züret idejére megkezdte a működését minjennütt, amittől a bor-gazdaság szakemberei jelentős eredményeket várnak.

szentsége és az a puritán jellem és becsület, amely sohasem tűr makulát. Ezt a programot és ezeket a jelszavakat és irányelveket mindannyiunknak változtatlanul kell megőriznünk. A program értéke éppen abban rejlik, hogy számtalan súlyos megpróbáltatás után ugyanaz, ami volt, ennek a programnak zászlójára van írva a faji szeretet és a falu népéért való önzetlen munka.

— Ha harminchárom évvel ezelőtt szükség volt az erők egyesítésére, százszorosan szükséges ez ma. Szükséges, hogy a Gazdaszövetség keretébe bevonjuk a tömeget, a számszerűleg nagyobb erőket, hogy biztosítsuk a program megvalósításának érdekében a nélkülözhetetlen feszítő erőt. Mert ma, amikor Trianon nemcsak nemzetét életünket, hanem a gazdasági életünket is fojtogatja, — százszorosan szükség van minden erő összefogására. (Ugy van! Ugy van!)

— Az Önök támogatásával — fejezte be a miniszter szavait — megoldhatjuk a magyar mezőgazdaság problémáit. Ha bebizonyítjuk azt, hogy mi önzetlen munkásai vagyunk a falu népének, akkor nagy tömegek csatlakoznak hozzánk és bizalommal nézik működésünket azok a testvéregyesületek, amelyek más téren ugyanazon célokért küzdenek. (Lelkes éljenzés és taps.)

Szőlőoltványok

gyökeres hazai vesszők, fajtisztán, legolcsóbban a

Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T.-ná
Budapest, VIII. ker., Kenyérmező-utca 6. sz.
Kérjen árajánlatot.

Átok és áldás

Holló-felhők jönnek-mennek
Szilaj hátán a szeleknek;
Bánat földjén menyköt szórnak, —
S jönnek-mennek, kóborolnak...

Megátkozom a felhőket,
Eljövöket, elmenőket;
Garaboncást: viharhívót, —
S vesztegetett, hamis bírót.
Pénzes tanút, igaztalant,
Paragrafust, magyartalant.
Szemenszedett mézes szókat,
Kivándorló bus hajókat.
Rossz apostolt, meg nem értőt,
Árvaságunk ellen vétőt!

Megátkozom a folyókat,
Idegenbe szaladókat;
Forró szikét égő nyárnak,
Mélyen siró szellők járnak. —
Gurulását aranypénznek:
Sorvasztóját magyar vérenek.
Millióknak szolgaságát,
Göthös halál sápadtságát;
Hamar-sírok százát-ezrét,
Megszületők egyes-egyét!...

És megáldom a sírokat:
Melegsivű magyar jókat;
Az igaz szón termő igét
És a küzdők erős hitét!

félegyházi Nagy Lajos

Mezőgazdasági munkaközvetítés

I. Munkást keresnek:

a) Csapatosat:

1. Varga Lajos Rákospalota (Pest vm.) Köztetető-ut 1. 14 férfi és 10 II. oszt. munkást 3 heti rozs és árpa csépléséhez, élelmezés nélkül 5 százalékért.

2. Dr. Schöffner Pál, Göd, Ilkamajor (Pest vármegye) 15 I. o. és 15 II. o. hónapost 4 óra.

3. Alsóbogárgi gazdaság Szilasbálhás (Veszprém vm.) 10 I. o. és 10 II. o. hónapost munkást.

4. Dr. Strausz Vilmos Deszkásmajor u. p. Bugyi (Pest vm.) 12 pár aratót.

5. Frech Ferenc, Decs község (Tolna m.) 2 etetőt, 10 egész részes I. o. és 6 félrészes II. o. munkást 4 heti csépléshez. Etetők élelmezést is kapnak, többiek együttesen 3-70 százalék, élelmezés nélkül, Decs községbeliek nem lehetnek.

6. Fülöp Károly és társai Seregélyes, szőlőhegy (Fejér m.) 12 marokszedő II. o. munkást 3-4 hétre 100 kg. buza és 100 kg. rozs és lelmezésért.

7. Polatsik Géza gazdasága Bábony-megyer (Somogy vm.) 30 munkást I. és II. oszt. 1-2 óra, július 1-től.

8. Kurja Gyula Fót, Kossuth L. utca 38. (Pest vm.) 2 etető és 19 cséplő munkás 45 százalékért, élelmezés nélkül.

9. Szecskó Lajos Csajág (Veszprém vm.) 2 etető, 14 cséplő munkást 4 százalékért, élelmezés nélkül.

10. Bauer Miksa gazdasága Homokszent-Lönc (Pest m.) 9 I. o., 3 II. o. munkást 4 óra, minden gazdasági munkára.

11. Bleuer Jenő gazdasága Polgárdi, Kiscseri pusztá, 10 I. o. munkást aratás-cséplésre.

12. Nosztányi gazdaság u. p. Ujdombovár, 30 pár részes aratót.

13. Dr. Sauerborn Károly Bácsborsád (Bács vm.) 30 pár aratót.

b) Egyeseket:

1. Hódos Vilmos Aba (Fejér vm.) egy nő, családnélküli tehenész-fejőst november 1-ig, havi 100 kg. buza és ellátás, vagy havi 200 kg. buza, ellátás nélkül.

2. Lelső Jenő nyug. csendőr százados Pta-Szarkás u. p. Tát (Esztergom vm.) egy mindenest ló, tehen mellé és minden gazdasági munkára, évi konvenció 8 q buza, 8 q rozs, 4 q árpa, 40 P, 24 kg. szalonna, 24 kg. só, lakás, tüzelés. Földjárandóság helyett 4 q burgonya és 4 q csöves ten-geri. Jelentkezés személyesen, vagy levél útján. Felfogadás esetén utiköltség meg-terítés.

3. Petró Lajos műkertész Újpest, Apponyi Albert-ut. 1. (Régi Temető), egy 30-35 éves vidéki kertészegédet.

4. Báro Boemelburg Józsefné Rába-szécsény u. p. Rábaszentmihály (Győr vm.) egy tehenes bojtárt 12-15 évest, nyári hónapokra konvencióra,

5. Mező- és szőlőgazd. rt. Kecel Tüsköspusztá, vagy Budapest, V. Arany János-utca 1. (Erdélyi iroda), egy majoros-gazdát okt. 1-re, ki a munkában részt-vegyen és felnőtt, munkaképes család-tagokkal jön.

6. Vitkay Imre ny. alezr. Balatonfőkajár, egy kert- és szőlőmunkást, gyermektelen, nő, 45-60 éves róm. kath. vagy evangélikus mindenest, egy ló, egy tehen, baromfi és háztartási munkára feleségével együtt, elfoglalva egy évre 700 P, lakás, élelmezés. Szeptember 1-ére.

7. Möller György bér-gazdasága Vasad u. p. Monor (Pest vm.), egy kocsist konvencióra és egy csősz július 1-től november 1-ig.

8. Dr. Beck Lajos gazdasága Kisvelence (Fejér vm.), azonnalra 3 hónapszámú bérest, iga mellé és gazdasági munkára.

Kajos Zsigmond Vác (jelentkezés Vörös Dezsőnél, Újpest, Tel-u. 144. sz. a.), egy évi konvenció mindenest keres, ló és tehen mellé, szántás-velés, kaszálás és mindennemű gazdasági munkára.

10. Stemplen őrnagy Budapest, Hungária-ut 252. sz. egy kerti munkást, heti 23 P, lakás, fűtés, világítással.

11. Fodor Zoltán Tiszaufalu u. p. Alpár (Pest vm.) egy kovács-bognár traktorvezető sofftört, egy kocsist, egy gulyást, egy juhászt 2-3 munkaképes családdal, kik ott munkát kaphatnak.

12. Eperjessy Boldizsár Poklyos pusztá u. p. Bocskárpálytő (Nógrád vm.), egy traktorkezelő gépész-kovácsot.

13. Uradalmi r. t. Kisszállás (Bács vm.) egy kanász számadót.

14. Klein Mór földbirt. Cserhátsurány (Nógrád vm.) egy konvenció gépész-kovácsot azonnalra.

Cseh kémkedés a hidasnémeti állomáson

Elzárták a cseh-magyar határt — A kémkedő vasutast tettenérés közben a magyar hatósá- gok letartóztatták

A cseh szemérmertlenségnek — úgy látszik — nincs határa. Ha magyar ember odatéved születése földjére s ha náunk történetesen leventeoktató vagy valamelyik magyar főiskolai egyesületnek a tagja, — letartóztatják s másfél, két évi börtönre ítélik. A felvidéken született magyarok valóságos üzött vadak, ha látogatónba mennek szülőföldjükre.

Ugyanakkor ennek az országrabló népnek a kémei behálózják a magyar határt s vasutas ruhába öltözve magyar katonai titkokat csempésznek keresztül a határon.

A múlt héten történt, hogy a magyar hatóságok tettenérték Pecha Vencel vasuti tisztet, amint átvett egy gyanús levelet. A magyar hatóságok figyelmesek lettek erre s a cseh vasutast őrizetbe vették s lefogajtották az általa már akkor összegyűrt és eldobott jelentést.

Nosza lett erre ribillió. Jegyzékváltás, diplomáciai lépések, határzár, stb. Ugy látszik, a cseheknek mindent szabad, de a magyarnak még elhalt ősei sirhalmán magyarul imádkozni sem szabad.

Hogyan történt Pecha letartóztatása

Pecha, aki miatt két ország között kerekedett súlyos kérdés, hat hónapja került a hidasnémeti cseh kirendeltséghez, mint pénztáros. Kassai származása ez az ember, iskoláit azonban magyar gimnáziumban végezte el és tökéletesen beszél magyarul. Eppen ezért nagyon rövid idő alatt sikerült beférköznie a magyar vasutasok bizalmába. Néhány hét alatt már megszervezte az egész kémhálózatot, amellyel dolgozott.

A rendőrség heteken át figyelte Pechát és csak akkor határozta el magát komoly lépésre, amikor már kétségtelen meggyőződött, hogy valóban kémkedett.

Pechával együtt működött a vámkirendeltség régi főnöke is, aki néhány héttel ezelőtt elhagyta állását és új főnökököt rendelt ki helyette, de a régi továbbra is ottmaradt Hidasnémetin. A cseh vámőrök ruhájában tovább járt-kelt a környéken, fentartotta az érintkezést a vasuti tisztviselőkkel. A magyar határrendőrség emberei megfigyelték mind ezt és mikor látták, hogy elkövetkezett a cselekvés ideje, két detektivet kértek Pestről.

Tettenérés

A két budapesti detektív beült az állomás éttermébe és várakozott. Egyszer csak bejött Pecha, akihez odament az állomás vendéglő egyik pincére és átadott neki egy levelet. Pecha zsebre vágta ezt, kisietett és amikor visszatért, abban a pillanatban már oda is léptek hozzá a detektívek és letartóztatták. A letartóztatott Pecha nagyon hetykén viselkedett, nem ijedt meg, elismerte, hogy a levelet az ő rendelkezésére adták át neki, de kijelentette, hogy neki, mint a cseh kirendeltség emberének, joga van arra, hogy ilyen levelet kapjon és küldjön. A detektívek nem vitakoztak Pechával, hanem a vendéglő tulajdonosával együtt elkísérték Miskolcra a legközelebbi vonaton. A vendéglőst azonban huszonnégy órán belül szabadonbocsátották.

A csehek tiltakozása

Pallier budapesti cseh követ a cseh kormány utasítására megjelent Walko dr. magyar külügyminiszternél és tiltakozott az ellen a mód ellen, ahogy Hi-

dasnémetiben Pecha cseh vasutast a magyarok letartóztatták. A cseh követ az ügyre vonatkozóan felvilágosítást kért.

Walko külügyminiszter a hivatalos cseh kommuniké szerint kijelentette, hogy Pechát azért tartóztatták le, mert kémkedett, amiről az őt hosszabb idő óta megfigyelt magyar hatóságoknak határozott tudomásuk volt és tettenérés esete forog fenn.

A hivatalos kommuniké hangoztatja, hogy a magyar külügyminiszter válaszáat nem lehet kielégítőnek elfogadni, mert Pecha letartóztatása akkora megsértése volna a Magyarország és Csehország között fennálló vasuti egyezménynek, ha a letartóztatás tényleg kémkedés miatt történt volna.

Mit írnak a külföldi lapok

Amint az előre is várható volt, a világsajtóban nagy érdeklődést és mindjárt azt is megállapíthatjuk, nagy visszatasztást váltott ki a cseh kormánynak az a lépése, amellyel megszakította a vasuti összeköttetést Hidasnémetinél Magyarországgal. Ugyanakkor, amikor a világháború utáni gazdasági összeomlást nyögi az egész világ, olyannyira, hogy még Angliában, a világ egyik legnagyobb iparállamában is külön munkanélküliség elleni minisztériumot kellett felállítani, — akad egy ország, amely fegy-

verét csörgetve, a háború rémét meri idézni.

Az osztrák lapok egyhangulag tiltakoznak a cseh lépés ellen. A »Deutsch-österreichische Tageszeitung« például ezt írja többek között:

»A feldarabolt kis Magyarország, amelynek testéből szomszédai ezrekre menő négyzetkilométereket szakítottak ki, nem tud megnyugvásra jutni. A kisántánknak egyáltalában nem tetszik, hogy ez a nép meg tudta tartani védekező képességét és hogy ma a világon talán még mindig többnek számít s magasabban áll a nemzetek tiszteletében, mint a határai körül levő kis rablók és garázdálkodók. A románok nemrégiben éppen ezért és kétségtelenül Benes kívánságára izgató jegyzéket nyújtottak át Budapesten, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy Bethlen gróf miniszterelnök egy beszédében a trianoni szégyenletes béke revízióját követelte. Benes most azt a tényt, hogy a magyarok egyik kémüket nyakonszípték, szemérmertlen és semmivel sem indokolt önkényeskedésre használja fel.«

*

A csehek kémkedésének az lett az eredménye, hogy az a negyvenezer nyaraló, akik a tátrai fürdőkbe akart menni, itthon marad s pár millió pengő megmarad a magyarság zsebében.

A cseh kardcsörtetések pár nap múlva alább hagytak, mert kénytelenek voltak elismerni, hogy egy állam sem hajlandó területén megtűrni a kémkedést. A fenyegetéssel — hogy a cseh-magyar határt végig lezárják — felhagytak s ma már csak azzal érvelnek, hogy Pecha letartóztatásával a vasuti egyezményt sértette meg a magyar hatóság.

Szeptemberben lesznek a vármegyei választások

Június 29-én lépett életbe az új közigazgatási törvény, amelyet a tavasszal, hetekig tartó tárgyalás után alkotott az országgyűlés.

A törvény életbeléptetése után a belügyminiszter valamennyi városnak és vármegyének megküldte a végrehajtási utasítást, amelyben a törvényben kapott felhatalmazás alapján a belügyminiszter megteszi a szükséges rendelkezéseket a közigazgatási törvény végrehajtására. Ezek a rendelkezések olyan hatalmas munkát rónak a vármegyei, városi és községi tisztviselőkre, hogy a közigazgatási tisztviselők az idén aligha mehetnek nyári szabadságra. A törvény értelmében a rendezett tanácsú város elnevezés megszűnt és július 1-től kezdve ezek a városok a megyei város nevet viselik. Ezeknek a városoknak összes pecsétjeit és bélyegzőjeit haladéktalanul át kell alakítani.

Ugyancsak július 1-én megszűnt a törvényhatósági joggal felruházott városok és a megyei városok tanácsainak működése. A városi tanácsok jogait egyelőre az egyes városok polgármesterei vették át. A törvény elrendeli, hogy a törvényhatósági bizottságokat és a megyei városok képviselőtestületeit haladéktalanul újra kell alakítani, míhelt a választói névjegyzékek elkészültek és az újalakításhoz szükséges szabályrendeletet a miniszter jóváhagyta. Ez a

szabályrendelet állapítja meg a törvényhatóság választókerületeit, valamint az egyes választókerületekre eső bizottsági tagok és pótagok számát. A szabályrendeletet minden törvényhatóságnak legkésőbb augusztus 31-ig meg kell alkotni és a közgyűlés elé terjeszteni.

Nyomban ezután, valószínűleg még szeptemberben megtartják a törvényhatósági választásokat.

A törvény értelmében a választást jelölés előzi meg és a jelöltnak csak azt szabad elfogadni, akit a választókerület választóinak legalább öt százaléka ajánl.

Új csoportja lesz a törvényhatósági bizottságoknak az örökös tagok csoportja, amelynek a felét a most működő törvényhatósági bizottság fogja feloszlata előtt megválasztani.

Az új választási szabályrendelet megalkotásával és az örökös tagok megválasztásával a régi törvényhatósági bizottság, amely az országnak legtöbb vármegyéjében és városában legalább tizenöt éve működik, végleg megszűnik és átadja a helyét az új választásokból kikerülő törvényhatósági bizottságoknak.

Tehát táborunk vezető tagjait már most figyelmeztetjük, hogy a szükséges öt százalékos ajánlást biztosítsák maguknak. Lépjenek érintkezésbe a szomszédos községek vezetőivel és állapodjanak meg már most a je-

löltek személyében, hogy a választás időpontján fel legyenek vértézve a küzdelemre.

Ismételen hangsúlyozzuk, hogy a vármegyei választások eredménye nagy fontossággal bír a kisgazdagondolat megerősödésére, azért Táborunk minden tagjának kötelességévé tesszük, hogy a legteljesebb mértékben vegye ki részét a választási harcokból és előkészületekből.

Fordulat a gyermekgyilkosságért elítélt urilány ügyében

Megírta a Magyar Falu, hogy tíz évi börtönre ítélték annak idején a fiatal Földes Ilona, jó családból való gimnázistalányt.

A földbirtokcsaládból való leányt tanulni adták be a szülei Debrecenbe. Társaságban ismerkedett meg egy ügyvéddel, akivel szerelmi viszonyt kezdett. Ez az ügyvéd volt Földes Ilona törvénytelen gyermekének apja.

Szülei kitagadták a szégyenbe jutott leányt, aki kórházban szülte meg gyermekét. Onnan vitték a menhelyre csecsemőjével együtt. Néhány hetes volt a gyermek, amikor a szerencsétlen anyja kikerült onnan gyermekével együtt.

Harmadnapra a debreceni Nagyből holtan huzzák ki Földes Ilona gyermekét.

A detektívek Földes Ilonát megtalálták és a szerencsétlen nem is tagadta első vallomása során sem, hogy gyermeke holttestét ő dobta a tóba. Bűnösségét azonban nem ismerte be. Azt mondta, hogy nem ölte meg gyermekét, az véletlen baleset, vagy rejtett betegség folytán a karján halt meg, és ettől ő annyira megijedt, hogy a tóba dobta. Azt remélte, hogy ezen a módon megmenekül az egyébként elkerülhetetlen hatósági eljárásoktól, és főként kivédi, hogy neve a nyilvánosságra kerüljön.

Földes Ilonát a debreceni törvényszék tíz évi fegyházra ítélte a törvényszéki szakorvosi vélemény alapján, amely szerint a csecsemő halálát fulladás okozta. A törvényszék ítéletét Földes Ilona védője megfellebbezte a debreceni táblához, mely július 2-án tárgyalta a sznzációs ügyet.

Kelemen Endre dr. orvosszakértő felülvizsgálta a boncolás jegyzőkönyvet, amelyet a törvényszéki orvosok vettek fel a Földes Ilona fölbontott gyermekéről. A vizsgálat után Kelemen Erő dr. azt vitatja, hogy a gyermek természetes halállal halt meg. Vérmérgezést kapott középfülgyulladás következtében. A geny szivódott föl a vérébe, ez ölte meg. Így tehát el kell hinni Földes Ilonának, hogy a karján halt meg a gyermek és ő ijedtében dobta a tóba.

A Tábla egy órás tanácskozás után helyt adott a védő előterjesztésének és elrendelte az iratoknak az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz való előterjesztését.

KÖZGAZDASÁG

A dunántúli tejválság kérdésének megvitatása Balatonfüreden

A Felsődunántúli és az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarák által kiküldött 50 tagú szakkbizottság Péter-Pál napján Balatonfüreden tárgyalta a tejtermelés és a tej értékesítés időszerei kérdéseit. A fő előadói javaslatot dr. Ormándy János, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója terjesztette elő.

A tejválság főbb okaiul a következőket jelölte meg: tejtermelésünk fokozásával a budapesti és a vidéki nagyobb fogyasztó piacok felvevő képessége nem tartott lépést. A piacokra jutó tejmenyiség időszakonként nagyon ingadozik, ugyis időszakonként nagyon ingadozik, ugyanis a tejnek termelői és fogyasztói árkialakulása is egészségtelenül erősen ingadozik. Áránytalanul nagyok a tej értékesítésével és közvetítésével járó költségek, amit főleg a vizszelárusítói jutalék nagysága idéz elő. A tejkereskedelemnek a legnagyobb betegsége a vándorló tejkereskedői és gyűjtői rendszer, különösen pedig Budapesten, sőt vidéken is a tejkereskedelemmel foglalkozók számának rendkívüli megnövekedése. Hazánk elvesztette haboru előtti tejpiacait, az új piacok megszerzése és tejtermék exportunk pedig még nincs is kellőképp megszervezve. Jelenleg érvényes törvényszerű intézkedéseink és a végrehajtási rendeleteink sok tekintetben elavultak és hézagosak.

A bajok főbb okainak megállapítása után Ormándy János kamarai igazgató számos pontból álló javaslatot terjesztett elő, amelyet több kisebb-nagyobb kiegészítéssel és módosítással a kamaraközi bizottság magas nivóju vita után magáévá tett. Az elfogadott Ormándy-féle javaslatok főbb pontjai a következők: Kivánatosnak tartja a szakkbizottság a tejkereskedőknek, tejvállalatoknak és a termelő gazdáknak kiküldöttjeiből alakítandó közös tejbizottság életrehozását

amelynek hatáskörébe tartoznának a tejtermelői és fogyasztói árának szabályozása és egyéb, a tej termelésére és értékesítésére vonatkozó intézkedéseknek javaslatba hozása, végrehajtása.

Az ankét egyhangú köszönetét fejezi ki a földmivetélügyi kormánynak a tejtermelés és a tej értékesítése érdekében eddig kifejtett működéséért és anyagi támogatásáért. Hangsúlyozottan arra kéri a földmivetélügyi kormányt, hogy továbbbi anyagi támogatásával tegye lehetővé a tejszövetkezeti országos központnak és a vidéki tejszövetkezeteknek oly mérvű fokozatos kifejlesztését, hogy úgy a termelői, mint a fogyasztói árnak a kialakulására, továbbá a tejtermékek külföldi és belföldi értékesítésére döntő befolyásuk lehessen. Kivánatosnak tartják, hogy Győr, Sopron és Szombathely megyei székhelyek Felsődunántúlon nagyobb tejtermelői, tejfeldolgozói és tejértékesítő gócpontokká fejlesszenek s tétessenek alkalmassá megfelelő berendezések révén a nagyobb mérvű tejtermék kivitel lebonyolítására. A kamarai ankét azt is kéri a földmivetélügyi kormánytól, hogy a tejtermékek kivitelét a vasuti fuvardíj kedvezményeknek, prémiumoknak és egyéb anyagi támogatásnak lehetővé tételével segítse elő, hogy így az a tej, amely a nagy távolság miatt Budapestre, vagy a vidéki nagyobb gócpontokba nem juthat el, export útján szintén megfelelő árban legyen értékesíthető. Végül a kamaraközi szakkbizottság arra kéri fel a földmivetélügyi kormányt, hogy törvényes intézkedésekkel a ma már lényegesen megváltozott viszonyoknak megfelelően szabályozza a tejnek és a tejtermékeknek belforgalmát és külforgalmát. Különösen sürgős lenne az érdektelt városoknál és vármegyéknel már régóta esedékes tejforgalmi szabályrendeleteknek a megalkotása. Az erre vonatkozó tervezetet Mesterovics Iván országos tejgazdasági biztos ismertette.

A pápateszéri határszemle és vetésszámítás

Nagy érdeklődéssel várta Bakonyalja községeinek gazdaközönsége Péter-Pál napját, melyen a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara a helybeli mezőgazdasági bizottsággal és a gróf Jankovich Bésán Endréné által fentartott kiscgazdaképző iskolával karöltve vizsgálat és elbírálás tárgyává tette Bakonyalja első községének, Pápateszérnek gazdálkodását, illetve annak az utóbbi években megtett előhaladását.

A határszemle és vetésszámítás gazdánneppé lett, amelyen nemcsak Pápateszér, hanem a szomszédos községek haladni vágyó gazdái is kétszáznál többen vettek részt.

Isztentisztelet után a pápateszéri gazdaház udvarán népies szakelőadások is voltak, melyek során Tóth Lajos kamarai kiküldött a versenyképes termelés feltételeit vázolta, Fedora Sándor tanár a kiscgazda üzemi beosztását és termelésének helyes megszervezését ismertette, dr. Filó János a műtrágyák alkalmazásának jövedelmezőségét vázolta.

Az ebéd után megtartott határbejárásán a bakonyaljai gazdák 30 kocsin helyezkedtek el és az előre megállapított utiterv szerint a határ olyan részeibe mentek, ahol tanulságos bemutatnivalók voltak, részben a különböző gabonafajták helyes megválasztása, részben pedig

a műtrágyák összehasonlító alkalmazását illetően. Minden szembejövő vetésnél és kísérletnél megállott a gazdaközönség s gyalog haladva, úgy a gabonaféléknél, mint a kapásoknál és a takarmányoknál észlelt jelenségekre rámutattak a szakelőadók. Megállapították a kisebb-nagyobb miveltési és ápolási hibákat és ugyanakkor rámutattak a helyes miveltési módokra is. A gazdák feltett kérdései révén hasznos eszmecsere, sőt vitafokzás fejlődött ki.

A határbejárás megtörténte után következett a vetésszámítás megejtése, melyet a választott bírálbizottság ejtett meg. A bírálóknak nem volt könnyű helyzetük, mert a határ nagyon sok szép vetéssel és kísérlettel dicsekedhet. Az eredményt nagy érdeklődéssel hallgatta a nagy számban összegyűlt gazdaközönség, mert a kihirdetést Tóth Lajos kamarai előadó részletesen indokolta, felsorolván azokat a tennivalókat, melyeket a gazdáknak termelésük fokozása érdekében végre kell hajtani. Rámutatott azon tanulságos és szembeeszkő esetekre, melyek igazolják Pápateszér és a bakonyaljai gazdák haladnivalóságát. A nagyon szép vetések igazolói annak, hogy a többtermelés megjavítása érdekében a földmivetélügyi kormány és a kamarák által életbeléptetett intézkedések eredménye nem marad el,

hogy Pápateszér község gazdái példaadó munkásságot fejtenek ki.

A díjakat a következők nyerték: I. díj egy ekegarnitúra: Nikodém Mihály országos kamarai tag; II. díj egy darab fogas: Reidmár András; III. díj egy ré-pavágó: Meitzinger Ferenc; IV. díj két mázsa mésznitrogén: Csigi Ferenc; IV. a) és b) díj 2—2 mázsa szuperfoszfát: Földi Antal és Farner Ferenc. Kamarai elismerő oklevelet és könyvjutalmat kaptak: Schandl István, Szabó Gyula, Gróf Ferenc, Vizer István, Schandl János, Klecsics Jakab, Schandl Imre, Bucs Ignác, Forstoffer János, ifj. Valdinger Jakab, Földing József, Szondi József, Vizer János, Gróf Mihály, Koncz Mihály és Földing Gyula.

Fajkakasok szétszórása

A G. H. jelenti: A földmivetélügyi miniszter a baromfitenyésztés fellendítése és az elsatnyult baromfiállomány felfrissítése céljából a vármegyei Gazdasági Felügyelőségek útján fajtisztá kakasokat bocsát a gazdaközönség rendelkezésére. A fajtisztá kakasokat díjtalanul bocsátja a földmivetélügyi miniszter a baromfitenyésztők rendelkezésére, olyanformán, hogy a kiosztott kakasok után az átvételkor egy parlagi kakas szolgáltatandó be levágás céljából. A levágott parlagi kakasok 2 pengőért visszautalhatók.

AKTUÁLIS GAZDASÁGI KÉRDÉSEK

Az elmúlt tél tanulságai

A szokatlan hosszantartó és erős tél rendkívül nagy nyomokat hagyott mezőgazdaságunkban. Legnagyobb fagykártelek az ország tisztántúli részein voltak, elég súlyosak voltak azonban a Duna-Tisza közén is, míg — hála a gondviselésnek — minket, dunántúli gazdákat, a fagy eléggé megkímélt. Nem annyira a nagy fagykarak sújtották a gazdát, noha emiatt kereken fél millió kat. holdat kellett kiszántani, hanem azt, hogy a kitavaszkodás oly nagyon későn történt. Miatta nem bírtuk a tavasziak vetését idejében elvégezni s ami a legfontosabb, a tavaszi takarmánynövények, a takarmányrozs, a lucerna, a here, a legelő, stb. fejlődése késétt meg olyan mértékben, amilyenre még a legpesszimisztikusabb gazdák sem számítottak. Ez azután rendkívül súlyos zavarokat okoz a mezőgazdasági üzemben, mert sokan kénytelenek állatállományuk egy részét takarmányhiány miatt értékesíteni. Ez a a súlyos takarmányhiány természetesen végigvonul az egész esztendőn, mely azután a csökkent állatállományban, a kisebbfokú istállótrágya termelésben és végül a kevesebb termésben fog meg nyilvánulni. Ezért is kell a műtrágyára a jövőben nagyobb gondot fordítani. A műtrágyázásnál azonban a szuperfoszfáton kívül a nitrogénműtrágyáknak is előtérbe kell vonulniok, mert nagyon jól tudjuk, hogy kevés istállótrágyát termelő gazdaságban a szuperfoszfát csak akkor fejtheti ki kellőképpen hatását, ha van a talajban elegendő nitrogén is. De előnyös lesz a műtrágyák nagyobb mértékű alkalmazása ily abnormális években azért, mert ezek sok esetben egyik igen hathatós eszközei lehetnek a fejlődésnek.

A műtrágyázás hatása a folyó évben

Szerencsénkre az idei tavaszi időjárás annyira kedvező volt, hogy a rendkívül hideg tél által okozott károkat csaknem

teljesen helyrehozta. Mintha csak a kegyetlen tél által okozott károkat megbánta volna a természet, mindent elkövetett, hogy azokat helyrehozza. Ugy látszik, hogy az ország nagyrésztében jó közepes termésünk lesz s legfeljebb a túl nagy fagykárokat szenvedett megyék termése marad a közepes alatt. Különösen a jól trágyázott földek termése ígérkezik nagyon jónak, ami természetes is, mert ezek még a fagykárokat is jobban elviselték, mint a trágyázatlan talajban fekvő vetések, mert sokkalta mélyebb gyökérzettel, fejlettebb, erősebb testtel indultak neki a télnek. Főleg a műtrágyás búzák és rozsok ígérnek nagy termést, mert a kedvező tavaszi időjárás lehetővé tette, hogy az alkalmazott műtrágyák teljesen feloldódjanak, s a növények által felhasználtassanak. Különösen homoktalajokon valószínűs csodás eredményeket látunk, amikor a trágyázatlan talajon csak itt-ott lézeng egy-egy szál két arasz magasra nőtt rozs, ellenben a szuperfoszfát és mésznitrogénnel trágyázott 140—160 cm. magas, sűrű és szép hosszú, egészséges kalászatokat mutat s bizonyára legalább három-négyszerre nagyobb termést fog adni. Az is nagy jelentőségű dolog, hogy a műtrágyázott vetéssel, miként mindenhol jelentik, legalább egy héttel korábban kalásztak, mint a trágyázatlanok. Nagyon nagy eredményt, többnyire 100 százalékos és azon felüli többletermést mutatnak a szuperfoszfát és mésznitrogénnel trágyázott rétek is, miáltal az előrelátó gazda megszabadult attól a gondtól, hogy a kifagyott lucernások és egyéb takarmánynövények hiánya miatt a jövő télen nem lesz elegendő takarmánya. A kegyetlen gazdagondok közepe némi vigaszunk is van tehát abban, hogy ez év termése mégis csak jobban sikerül, mint ahogy azt március-áprilisban hittük.

Magyarország buzatermése befolyásolja-e a világpiaci árakat

Az utóbbi időben gyakran lehetett olvasni, egyes gazdaktól hallani is, hogy a belterjes gazdasági rendszert abba kell hagyni, mert az alacsony gabonaárak miatt a belterjes üzem nem jövedelmező. Másként ez azt jelenti, hogy birtokunk nagy részét legelővé rendezzük be, tartunk nagyobb számban állatokat, s csak kisebb területeken termesszünk kalászosokat. Abban az esetben, ha a kisebb területen termelt kalászosokat sokkalta magasabb áron tudnók értékesíteni, akkor helytálló lenne ez a feltevés, de nem lehet helytálló azért, mert bármint kevés búzát termeljünk, ez a világpiaci áron semmit sem fog változtatni. Ellenben elvárjuk, hogy sokkalta több állatot fogunk tartani, holott jelenlegi állatállományunkat sem lehet kellőképpen értékesíteni. — Nem mondjuk, hogy azok a gazdaságok, amelyek a helyi piacok keresletéhez alkalmazkodva, ne termesszenek több ipari és kevesebb kalászos növényt, mégis nagy általánosságban a buza termelésével felhagynunk, avagy azt lényegesen lecsökkentenünk nem szabad, hanem ellenkezőleg oda kell törekednünk, hogy egy és ugyanazon a területen mennél több búzát tudjunk termeszteni, mert annál olcsóbbá kerül az nekünk, mennél többet terem egy hold. Ettől az aranyigazságtól a helyesen gondolkozó gazdának eltérnie nem szabad. Terméseink fokozása céljából kitűnő, nemesített vetőmagvakat kell elvetnie, kitűnően, apróra megművelt talajba, annak termőképességét szuperfoszfát és mésznitrogén alkalmazásával kell fokozni, miáltal 3—4 mázsa termés többletetre bizton számíthatunk, ami biztosítja, hogy a jelenlegi alacsony buzaárak mellett is jövedelmező lesz a buza termelése.

REGÉNYCSARNOK

Kié az orr?...

— Vig regény —

Irtá: Zsirkay János

(11)

— A deszkafalat könnyű kiemelni, mert korhadt és az oszlopok lazák. Csak neki kell fekdülni és az alsó deszka áttörik. A zajtól nem kell tartani, mert a deszka — suttogta a szomszéd — teljesen korhadt.

Ebben igaza volt. Az alsó deszka nyilván a talaj víz nedvességétől annyira korhadt volt, hogy azt egy gyermek is áttörhette volna. Neki is feszítettem a vállamat s az, anélkül, hogy romboló szándékkal ellenkezett volna, kettétört. Most már hasoncsuszva könnyen átmászhattam a szomszéd helyiségbe. Az ismeretlen segítségemre volt, s nem kis buzgósággal ráncigált át a szűk nyíláson.

— No, csakhogy együtt vagyunk, — mondotta segítőársam és kacagott.

Majd kövé meredtem.

— Titusz!

— Hát ki volna más? Ki vigyázna rád, ha én nem, a barátod, akiben sohasem csalódott még barát s ezután sem fog csalódní, Pedig okom volna rád nehezíteni, mert nagyon nehéz helyzetbe hoztál, könnyen a fejembe kerülhetett volna a játék. De ments Isten, hogy ezt rossz szándéknak tudjam be; ügyetlen voltál, punktum. Ennyi az egész. Nem is tulajdonítok az egésznek nagy fontosságot, mert hiszen — ha megszabadulunk, — csak kacagni fogunk az egészen, mint életünk egy mulatságos és érdekes jelenetén. Akkor szép az élet, ha tarka, s nekem mindig akkor tetszett a legjobban, ha minél veszélyesebb volt. Most elég veszélyes, s ami azt illeti, könnyen belétörhet a bicskánk a dologba. S mivel látom, hogy te még nem vagy járatos az ilyesfélékben, legjobb lesz, ha majd én vezetem a szökést, s azt teszed, amit tanácsolok. Mert kevés az időnk s ha a pirkadást bevárjuk, nem igen lehet reményünk a szabaduláshoz. Nos, megegyeztünk?

Mondhatom, kellemetlen érzés töltött el, amikor ez az ember a kezem után nyúlt. Elvégre is, a hóhérjával nem igen szokott kezelni a halálraitelt. Azt sem tudtam, nem csal-e ismét újabb bonyodalmak örvényébe. Akiben egyszer csalódtunk, közeledjék bár hozzánk a legjobb szándékkal, nem igen tudunk benne bizni többé s nekem igazán kevés okom volt, hogy higgyek ennek az embernek. De mégis a szükség parancsolólag követelte, hogy elfogadjam a szövetségét. Elvégre most ő is abban a csávában vergődik, amelyben én, s így érdekeink teljesen kölcsönösök. Kezet adtam. Ő elfogadta s megszorította azt.

— Most alkalmad lesz helyrehozni, amit ellenem elkövetél. Lássunk a munkához. Egy fél óra alatt készen kell lennünk a fal kibontásával. Ez nehezebb lesz, mert ez már nem olyan korhadt deszka, mint a belső volt. De nem baj, csak lássunk hozzá bátran. Az őrseget nem régen váltották, egy fél óra múlva álmos lesz az őr s könnyebben szökhetünk. Kezdjük.

Ugy beszélt, mintha én vétkeztem volna ellene s mintha mindaz a sok gazság, melyet ellenem elkövetett, nem az ő, hanem az én lekiismeretemet nyomná. De hát vajjon érdemes volna-e most ezzel a kérdéssel tölni az időt s meggyőzni őt jellemtelenségéről? Szó sincs róla. Ez teljesen meddő kísérlet volna, amire kár lett volna szót is vesztegetnem.

Elvégre meg volt a véleményem ökelméről s csak legyek egyszer szabad vagy

legyek abban a helyzetben, hogy galléron foghatom az ipsét... A valóság kalodába zárta a képzelő tehetségemet. Minek csapongjon, mikor bezárt vagyok s mikor egyetlen gondolatom csak a szabadulás lehet. Tétovázás nélkül hozzáfogtunk a munkához. El kell ismer-nem, hogy Titusz ebben a munkában oly fürgeséget és ügyességet árult el, mintha a falbontás tanult mestersége lett volna.

De nem maradtam én se szegyenben. Elvégre is az életosztón a legnagyobb hajtóerő s az most ugyancsak fűtött mindkettőnk. A munka — amint mondom — nem volt nehéz, mert hisz a börtönünk fala — szerencsénkre — nem volt igen berendezve az ellenállásra. Alig gondolhatta gazdája, amikor építtette, hogy politikai foglyok zárkájául fog az szolgálni.

Titusz ebben a munkában igazi segítőársnak bizonyult. Még pedig nemcsak azért, hogy a feszítésben segédkezett, hanem még inkább tanácsaival és éberséget illetőleg bármely vizslát is megsegényített volna. Neszelt és figyelt a munka közben is, még pedig oly hihetetlen gyakorlottsággal, hogy a legkisebb neszről megmondotta, mi történik odakint s hogy vajjon az őrseget egy-egy tagja, vagy valamely más személy közeledik-e börtönünk felé.

Ez a gyakorlottság, amelyet Titusz elárult, nagyon megkönnyítette a munkámat, mert hiszen csak engedelmeskednem kellett, hogy vállalkozásunk sikerét biztosítsam. Ezt pedig készséggel meg tettem. Abba hagytam a munkát, amikor úgy találtam jónak, hogy folytassuk együttesen, mielőtt odakint a veszély fellegei elvonultak.

— Még csak ezt a szeget kell kifeszitenem s a kijárási szabad — mondtam annak az embernek a boldogságával, aki látja fáradságos és keserves munkájának eredményét. Válaszra sem vártam, dolgoztam tovább.

— Meg van! Kint van! — kiáltottam ujongva, még pedig elég hangosan, úgy hogy nem csodáltam volna, ha Titusz megpirongat könnyelműségemért.

Könnyelműnek lenni most, a szabadulás előtt?...

De csend volt és Titusz pironkodása teljesen elmaradt. Mielőtt a deszkát helyéről kihúztam volna, meg akartam még várni Titusz helybenhagyó véleményét s a szeg helyett egyik kezemmel a deszkát tartva, a másikkal Titusz vállát kerestem, hogy őt jelekkel figyelmeztessem munkám sikerére és befejezésére. Kezem senkit sem talált a közelben.

— Titusz!... Titusz!... — ismételtettem a sötétben, azt gondolva, hogy társam terepszemlét tartva, huzódott távolabb tőlem.

Senki nem felel. Ujra szólítom, most már hangosabban, elszántabban. Ismét csak senki. Dermedten kívülről a rémületől. El kezdek mászni a pajtában és előrenyújtott kezem a fogolytárs testét keresi. Senki. Csak a szalma zizeg a lábam alatt, ez az egyetlen hang, ami visszafelel meg-megismétlődő hívogatósomra.

Hová lett? Eltűnt? Vagy nem is volt itt, csak álmodom? Álmodtam talán az egész jelenetet, Pestről való elutazásom percétől kezdve egészen a pajta falának kifeszítéséig?

(Folyt. köv.)

Horváth Péter. Szíves sorait köszönjük. Előfizetésére szeptember 1-ig várunk. Kitartásáért fogadjuk meleg köszönetünket. Temesvári Ferenc. A tudósítást köszönjük. Közzölje részvétünket az elhunyt családjával. — Bozóthy István, Nagydorog. Lapját levele alapján igazoltnak vesszük és május 31-ig rendeztük. A tévedés még a régebbi időből származik. Előfizetésére haladékokat adtunk. Üdvözlét. — Hegyi Bálint pénztárnok, Szentgál. Lapjuk az év végéig rendezve van. Kérjük, mindig egyformán írják a csekkre az olvasókör címét, mert ebből keletkezik a tévedés. — Bán Imre. Nagyon szívesen vesszük, csak írjon. Csodáljuk, hogy nem kapott földet, pedig ott a leg-többen kaptak, ha nem is nagymértékben. — Harangozó János. Mi a felhívásunkban megírtuk azt is, hogy aki-nek jelenleg nincs pénze, kérhet halasztást, vagy részletfizetési kedvezményt. Ez önre is vonatkozik. De azt el kell ismer-nie, hogy nyáron is fen kell tartani a lapot, mert mi nem a nagytökre alapítjuk lapunkat, hanem a kisemberek megértő támogatására. Csak így tudunk szabadok és függetlenek lenni. — Hertal János, Lovasberény. Igaza van, ön nincs hátralékban, sőt az egyik legrendesebb előfizető. De felszólító levélünk még azelőtt volt kingomatva, mielőtt június 11-iki előfizetése beérkezett. Így tehát a levél és a pénz elkerülték egymást. Nincs semmi baj. Kedves levélét köszönjük és szívélyesen üdvözljük. — Nagy Pál János, Augusztus 1-ig nagyon szívesen várunk. Köszönjük meleg sorait. — Opacsky András. Tudjuk, hogy építkezés alkalmával minden embernek szüksége van a pénzre. Levele értelmében várunk. — Papp István, Ocsény. Talán majd augusztusban meggyünk arra a vidékre, mert már be van osztva július hónapunk. Szíves meghívását elfogadjuk s a szervezés munkájában segítségére leszünk. — G. M., Bába. Kedves és meleg sora olyan jól esett, mint a májusi eső a szikkadt földnek. Persze, hogy várunk. Csak egy ellen tiltakozunk. Azt írja, hogy ha meghal, akkor is a koporsójába tegyük az utolsó számot. Majd adunk mi magának meghalásra gondolni. Ha a rendszer nem akar kimúlásra gondolni, hogyan gondolhat halálra egy ilyen derék Tábor-tag. A jó Isten éltesse egészségben és meglegedésben. Üdvözlét. — A. István ács, Hajduböszörmény. A fenti üzenet magának is szól. Nem szüntetjük be, szívesen várunk. Hiszen minket nem az érdek tart össze, hanem a lelki rokonság. Ha lesz pénze, ugys tudni fogja a kötelezőségeit; üdvözlét. — Kiss I., Makó. Az évkönyvet megküldöttük. Az előfizetés rendezésére várunk. Üdvözléttel. — Guzván I. Pál. Köszönjük kedves levelét és a meghívást. Talán rövidesen kimehetünk. Előzőleg majd értesítjük. A verset köszönjük. Pár hétre sorra kerül.

Ifj. Balázs János, Sükösd. Fizetési felszólítása tévedésből lett kiküldve, előfizetése ahogy Ön számítja, úgy rendben van. — Tomcsányi P., Vásárosnamény. A 30 P beérkezett, amelyet elkönyveltünk, úgy, ahogy jelezve volt. — Szabó Béla, Dunaszeg. Előfizetését május 1-ig rendeztük. A hiba onnan eredt, hogy az április 13-iki csekken Dunaszeg helyett Győrt írt rá és így új előfizetőnek könyveltük el. Kérjük a csekklapot a jövőben mindig pontosan kitölteni. A kért könyvet elküldtük. — Hungadi Olvasókör, Hajdunánás. Előfizeté-

sük július 31-ig rendezve van, amikor a legutóbbi befizetés történt, a felszólítások már meg voltak írva. — Ifj. Gudnai László, Ujülés. A lapot tovább küldjük. — Lovas István, Vámos küldjük. — Lovas István, Vámosgyörk. Előfizetése beérkezett. — Szabó Dániel, Tiszaigar. Mi a lapot rendesen elküldjük, reklamálja a postán. — Id. Bán József, Pócsmegyer. Előfizetése beérkezett, rendezve van 1930. június 30-ig. — Varga József, Burgund. Előfizetése rendezve van ez év május 31-ig, üdvözléttel. — Kuti József, Kiss Ferenc, Seregélyes. Előfizetésük rendezve, ahogy Önök írták. — Szrme-csina Sándor, Ipolyszög. Előfizetése február 28-án 5 pengővel április 31-ig rendezve van. — Erki Kiss Antal, Makó. Előfizetése július 31-ig rendezve van, üdvözléttel. — Vörös István, Lubiczki István, Bába. Előfizetésük 1928. június 30-án járt le. Összesen két befizetésük van P 7.50 s a lapot kapják 1927. októbertől. Későbbi befizetés hozzánk nem érkezett be, ha tévedés volna, kérjük a csekklapokat beküldeni, hogy annak alapján elkönyvelhessük. Utolsó befizetés történt 1928. dec. 31-én, P 5. — Hertal János, Lovasberény. Van 4 darab 5 pengős és egy 2.50-es befizetése. A lap jár Önnek 1927. február óta és így előfizetése 1929. július 31-ig van rendezve. — Mészáros Mihály, Záhony. Előfizetése június 30-ig rendezve van. A levél beérkezett. — Varga Lajos, Alsórajk. Önnek nincs hátraléka, csak Györgynek egy negyedév. — Özv. Iváncsi Zsigmondné, Önnek van 4 darab 5 pengős befizetése és a lapot küldjük 1927. január óta. Előfizetése április 30-ig van rendezve, ha esetleg tévedés volna, kérjük a csekklapokat beküldeni. — Gozdán János, Nagykanizsa. Előfizetése december 31-ig rendezve van. Erősítse a Tábori. — Mérei Pál, Kisapostag. Előfizetése beérkezett, rendezve van június 30-ig. — Szili Mihály, Dóvasberény. Előfizetését a most beküldött P 2.50 július 31-ig rendeztük, a márciusban feladott előfizetési díj hozzánk nem érkezett be, csak az április 10-iki, ezért kérjük az előző csekklapot beküldeni, hogy javára könyveljük. — Pintér Lajos, Somogyfajsz. Előfizetése P 5.— beérkezett, rendezve van október 31-ig. — Imre János, Csákvár. Előfizetése 1929. január 31-ig van rendezve. A kocs és ló ügyben levél ment. — Ifj. Kulcsár Pál, Alsó-Resznek. Előfizetése 1929. március 15-ig van rendezve. — Farkas Károly, Nagygassonyfalva. Előfizetésük beérkezett, ifj. Kovács Miklós előfizetése 1929. április 30-ig van rendezve, a másik kettő augusztus 31-ig. Streifer János, Csarnota. Előfizetése P 5.— beérkezett, rendezve van június 31-ig. — Herczeg Gyula, Vörösberegy. Előfizetése március 31-ig van rendezve, üdvözléttel. — Tóth Antal, Borgéta. Előfizetése július hó 31-ig van rendezve. A tévedés úgy történt, hogy Ön egyszer Káld, máskor pedig Borgéta címmel küldte be a pénzt és így kétszer könyveltük, most azonban helyesbítve van. — Fűrész József, Sárbogárd. A felszólítás tévedésből történt. — Többeknek. A felhalmozódott levélanyag miatt nem válaszolhatunk mindenkinek egyszerre. Egy kis türelmét kérünk.

Felelős szerkesztő:
Zsirkay János

Főszerkesztő: Dr. Farkas Endre
Főmunkatárs: Fővitéz Pölöskei J.
Felelős kiadó: Fővitéz Oláh Béla

Felelős vezető: Weitz Károly.